

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Catena Temporum

Andrian, Carl

Herbipoli, 1698

Pars Tertia. Catenæ Temporum Novi Testamenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65485)

CATENA TEM-
PORUM NOVI TESTA-
MENTI TRIPARTITA

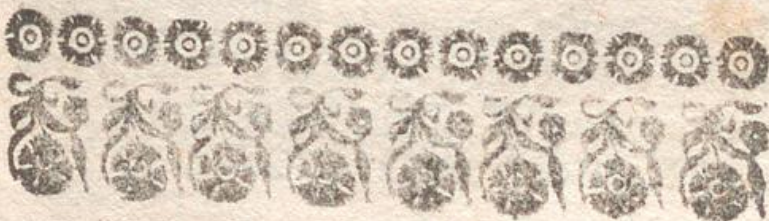
*Ad omnigenam historiam
Sacram & Profanam connecten-
dam elaborata.*

PARS TERTIA.

Litteras & artes, litteratos & Arti-
fices, nova inventa, & urbium
natales

Complectens

à Christo nato usque ad
annum 1698.

Litterarum incrementa & damna 369

Trajanus, Hadrianus, Antoninus litterarum amantissimi, litteratos fovent & bibliothecas condunt.

Prima Christianorum schola Alexandriae, in qua sub Commodo docuit Pantænus. *Genebrardus.*

☉ ☉ *Saecul. III. à 200. ad 300.* ☉ ☉

Pantæno in Schola successit Clemens Alexandrinus, Clementi Origenes anno ætatis 18. *Genebrardus.*

Eandem postea scholam rexit Pierius Presbyter, Origenes junior appellatus.

Schola Cæsareæ Philosophica & Theologica per Pamphilum instituta, fuit Pamphilus Pierii discipulus & Martyr.

Alexander Episcopus Hierosolymitanus, Julius Africanus Cæsareæ primi apud Christianos bibliothecas instruxisse leguntur. *Euseb: lib: 6.*

Mirus in Alexandro Severo litterarum & litteratorum amor.

Antonius Caracalla magicis artibus addictus, magno litterarum & artium bonarum detrimento.

☉ ☉ *Saecul. IV. à 300. ad 400.* ☉ ☉

Berytensis Academia per Diocletianum & Maximianum.

Scholæ Romanæ, Professoribus & salariis à Theodosio exornatæ.

Bononiensis Academia à Theodosio instituta. Con-

Constantinus M. Liberalium artium professoribus liberales mercedes assignat.

Licinius Cæsar propter summam ignorantiam, litteras pestes publicas appellabat.

Julianus Apostata studia bonarum artium Christianæ juventuti conatus est adimere, quæ res Gregorium Nazianzenum impulit ad condenda carmina.

☉☉ *Sæcul. V. à 400. ad 500.* ☉☉

Florebat adhuc Athenis Academia, quæ postea Romam translata est.

Pangoriensis Academia in Wallia antiquissima, ut Angli scriptores tradunt.

Academia Constantinopolitana, à Theodosio Juniore instituta 425.

Edeffæ in Syria & in Perside, litterarum Scholæ florebant.

Gergusius II. Scotorum Rex Gothis sub Alarico ante regnum acceptum militans è Prædæ Romana vetustissimos codices, aureis, argenteisque vasis præhabitos in Scotiam defert, eosque in Jonæ monasterio servandos locat. *Leslaus,*

☉☉ *Sæcul. VI. à 500. ad 600.* ☉☉

Instaurata per Justinianum Berytensis Academia terræ motu excisa. Mauritius Imper: studiis, & eloquentiæ præcipue favet.

Siluisse Romæ Gymnasia omnia, neque Pontificis Agapeti auctoritate ad docendum

Litterarum incrementa & damna 371
dum quenquam allici potuisse testatur
Cassiodorus.

Gothi vetantes litteris erudiri, ne ad
arma tractanda minus alacres fierent, lit-
teras propemodum perdunt.

Consequentibus temporibus cum gra-
ves bellici tumultus inciderent, studia sa-
tis excoli non potuere.

☉ *Saecul. VII. à 600. ad 700.* ☉

Erphordiensis Academia sub Dagober-
to I. Rege.

Scholæ Cantabrigenses in Anglia: Aca-
demia tamen seriùs instituta. An 1237.

Britanniæ, quæ Gothicis excursionibus
non potuerant, veteris doctrinæ reliqui-
as vix sunt conservasse.

Coacto ab Agathone Rom: Pontif: con-
cilio in ea primorum capitum frequentia
inventum neminem vel mediocri doctrinâ
instructum, qui ad Constantinum Pogona-
tum legari posset, ejusdem Pontificis litte-
ræ deplorant.

Gnosimachi hæretici scientiam & do-
ctrinam omnem rejicientes, non parvum
litteris detrimentum attulere.

☉ *Sæc. VIII. à 700. ad 800.* ☉

Balbaricensis Academia in Arabia 813.

Eboraci publicum Sacrarum litterarum
studium instituit S. Egbertus 761.

Osnaburgensis, Papiensis & Patavina à
Caro-

372 *Schola, Academia*

Carolo Magno instituta. Bononiensis renovata.

Academia Athenis Romam attracta, Lu-
tetiam à Carolo M. translata operâ qua-
tuor Monachorum, Rabani, Alcuini, Clau-
dii & Joannis Scoti Bedæ discipulorū 791.

Leo Isauricus magno litterarum detri-
mento triginta voluminum millia Con-
stantinopolitanæ bibliothecæ, cum duode-
cim doctissimis eorum custodibus plus
quam barbarè flammis absumit.

☉ *Sæculum IX. à 800. ad 900.* ☉

In Dania & Suecia primus scholas ape-
rit Ansgarius 831.

Scholæ Constantinop. per Bardam re-
stitutæ 859.

Oxonienſis Academia in Anglia 872.

Fulco Epif. scholas Remis inſtaurat.

Carolus Calvus in Europa, Maimon Sa-
racenorum Amiras in Asia egregii littera-
torum Mecænates.

Ludovicus Pius jubet Monachos, imò &
Moniales describendis veterū libris addici.

Michaël Balbus ne pueros se doctiores
cerneret, eos litteris erudiri veçuit.

☉ *Sæcul. X. à 900. ad 1000.* ☉

Scholæ universales in Brabantia inſti-
tutæ à Joanne Duce 926.

Academia Babylonica Saracenorum ad
medi-

Litterarum incrementa & damna 373

medicinam præsertim & astrologiam tradendam circa finem hujus sæculi florebat.

Sæculum hoc bellis infelicissimum fuit, & sæculum dici potest ignorantia, sustinuerunt tamen litteras quantum fieri potuit religiosi viri in veterum præsertim monumentis exscribendis.

Apud Græcos tamen, Hebræos & Arabes littera feliciter celebrantur teste Genebrardo. Otho II. litteris plurimum favere visus.

Secul. XI. à 1000. ad 1100.

Alexandrina Academia floruit, in qua Avicenna adolescens Rasim audivit.

Salerni ex Arabum Præscripto in fine sæculi medicina tradebatur ut liquet ex libello cui nomen factum *Schola Salernitana*. Scriptus est versibus Leoninis à Joanne de Mediolano nomine Collegij Salernitani.

Constantinus Ducas litteras & litteratos magnificat.

Saraceni pessimi scelerum Magistri in Hispania Toleti, Hispali, & Salmanticae Magicas artes palam docere exorsusunt. Genebrard: Del Rio.

Secul. XII. à 1100. ad 1200.

Academia Moespeliensis 1196.

Hoc primum sæculo quasi republicâ quâdam litterariâ erectâ, Rectores Magnifici universitatum, aliique Decani, & veluti Magistratus instituti sunt.

Tribus disciplinis honorum gradus confertur Theologia, Iuricivili & Medicina.

Lothario II. & Conrado III. Imperatoribus, litteræ quæ à barbaris conculcatae jacuerunt, oculos aliquamdiu tollere incipiunt. Sub illis per Europam magni doctri-
nae nobiles viri extiterunt, & nata Scholastica Theologia, & accuratius Philosophiae coli capit.

☉ Sac. XIII. à 1200. ad 1300. ☉

Parisiensis Academia à S. Ludovico instituta 1232.

Viennensis in Austria 1239. Salmaticensis 1240. Aberdonensis in Scotia 1240. Cantabrigensis 1277. Neapolitana & Pertusina per Fridericum II. 1290.

Robertus Sorbonius, celeberrimo Parisiensi Theologorum Collegio initium & nomen dedit 1265.

Alphonfus X. Castellæ Rex litterarum egregius fautor, sed Astrologiæ nimis addictus.

☉ Sac. XIV. à 1300. ad 1400. ☉

Aurelianensis Academia 1302. Firmiana per Bonifacium VIII. 1304. Ferrariensis 1306. Pisana 1339. Heidelbergensis 1346. Pragensis, Cracoviensis, Andegavensis 1361. Senensis 1380. Coloniensis, Erfordiensis 1392.

Magnus

Litterarum incrementa & damna 375

Magnus actus Sorbonicus inventus à Francisco de Mayronis 1315. Bayrus in Britannia nullis parcens sumptibus libros diligenter congregat.

Carolus IV. Imperat: Carolus V. Robertus Rex Neapolit. Joannes Cardinalis Columna omnes Litterarum & Litteratorum fautores & magni Mecænates.

☉ *Sæcul. XV. à 1400. ad 1500.* ☉ *sem*

Herbipolensis Universitas Anno 1401. quæ ob crebras studiosorum cum civibus contentiones Erfordiam translata est. Lipsiensis 1408. Sanctandreana 1411. Rostochiensis 1415. Ingolstadiensis 1416.

Glasquensis 1454. Criswaldensis 1456. Basileensis 1459.

Friburgensis 1467. Valentina 1470. Tubingensis 1477. Haffniensis 1478. Moguntina 1482.

Typographia inventa litteras promovet. Eugenio IV. Nicolao V. Sigismundo Imperat: Alphonso Aragonum & utriusque Siciliae, Jacobo I. Scot: Regibus, Cosmo & Laurentio Mediceis, littere plurimū debet.

Nicolaus V. Ut bibliothecam Vaticanam instruat, Magnorum scriptorum codices undique per eruditissimos viros conquirat.

Æneas Sylv.

li 2

Ludo-

Ludovicus XI. Gall: R litterarum ofor
filium vetuit latina nosse.

☉ Sac. XVI. à 1500 ad 1600. ☉

Witembergensis Acad: 1502. Uratisla-
viensis 1505. Francofordensis in Marchia
Brandenburgica 1506. Complutensis 1517.
Olumensis 1549. Gandiensis per Francis-
cum Borgiam 1549. Maceratenfis 1549. Re-
mensis & Conimbricensis 1550. Dilingana
1552. Eborensis 1559. Taurinensis 1565. Ta-
raconensis 1572. Duacena 1574. Cæsar Au-
gustana 1583. Parmensis 1599.

Franciscus Ximenius, Franciscus Gall.
Rex, Leo X. Alphonsus Atestinus D. Fer-
rarizæ, litteris, Musisque faustissimi.

Gregorius XIII. erectis ubique terrarum
educandæ juventuti Collegiis, & præfer-
tim Romæ, Religioni & bonis artibus
mirè prodest.

Captâ Budâ perire nobilissimi codices,
quos colligi jusserat Matthias Corvinus.

☉ Sac. XVII. à 1600 ad 1698. ☉

Madridensis artium Academia aucta à
Philippo IV. Giessana 1607.

Mantuana 1625. Paderbornensis 1613. Molf-
heimensis per Leopoldum Archiducem
1616. Bambergensis per Melchiorem Ot-
tonem Episcop: 1648.

Col.

anno 43. S. Lucas scribit Evangelium anno 47. Acta Apostolorum anno 57. S. Joannes Apocalypsin scribit anno 97. Evangelium & Epistolas anno 99. S. Petrus Epistolas scribit tres, & S. Paulus Epistolas quatuordecim diversis temporibus S. Jacobus Epistolam unam, & S. Judas Epistolam unam incerto tempore.

Christi Domini ad Abagarum, & Abagari ad Christum Epistolæ suspectæ sunt.

☉ *Secul. II. à 100. ad 200.* ☉

S. Dionysius Areopag. Ep: Mars de cuius tempore lis pendet inter antiquitatis peritos.

Aquila, & Symmachus SS. Bibliorum interpretes.

S. Theophilus Antiochen: Episc:

S. Melito Sardicensis Episc:

S. Pinitus Episc: S. Polycarpus Episc: S. Dionysius Episc: Corinthius.

Theodotio interpres SS. Bibliorum sed heterodoxus.

S. Irenæus Episc: Lugdun: & Tertullianus hoc sæculo florère.

☉ *Secul. III. à 200. ad 300.* ☉

Pantænus Philosop: Christianus à quo Brachmanes apud Indos edocti.

Cle.

Clemens Alexandrinus Origenis Magister, Ammonius, Origenes Adamantius.

S. Cyprianus Episc: S. Hippotitus Episc:

Phileas Ep: Trypho, S. Dionysius Alexand: Episc: S. Zeno Episc: Dorotheus Tyrius suspectus, S. Victorinus Pictaviensis Ep: S. Gregorius Thaumaturgus Episc, S. Methodius Ep: Martyr.

Tetrapla, Exapla, Octapla Origenis & magno sacrarū litterarū bono relictā 252.

☉ *Sacul. IV. à 370. ad 400.* ☉

Victorius Petabonensis, Lactantius firmianus, Constantinus Imper: S. Antonius Abb: Eusebius Emisenus, S. Athanasius, Lucifer Calaritanus, S. Cyrillus Hierosol: S. Hilarius Pictaviensis, Hilarus, Sardus, Titus Bostrensis, S. Ephrem S. Basilius Magnus, S. Gregorius Nyssenus, S. Gregorius Nazianzenus, Gregorius Bæticus Ep: Didymus Alexand: Ep: S. Pachomius Abb: Oresiensis. Marcus Eremita suspectus, Asterius Amasenus, S. Paulinus Nolanus, S. Diadocus, S. Ambrosius.

☉ *Sacul. V. à 400. ad 500.* ☉

S. Epiphanius Episc: S. Joan: Chryostomus Episc: S. Hieronymus, Severianus, Gabalitanus, Rufinus Aquilejensis, S. Gaudentius Brizienfis Ep: S. Chromatius, S. Augustinus Ep: S. Isidorus Pelusiota, He-

380 *Theologia positiva.*

Hesychius, Presbyter Hierosol: S. Nilus
Abbas, S. Proclus, S. Cyrillus Alexand:
Cassianus, Salvianus, Presbyter: S. Hila-
rius Arclatens Epif: S. Eucherius Epif: S.
Petrus Chryfolog: Ep: S. Basilius, S. Se-
leucus Ep: Salonius Epif: S. Valerianus
Episc: S. Prosper Aquit: Epif: Arnobius
Junior, Faustus Regiensis, Theodoretus
Epif: S. Leo Mag: S. Maximus Taurin Ep:

☉☉ *Sæcul. VI. à 500. ad 600.* ☉☉

Ruricius Senior, S. Fulgentius Ruspem:
Ep: Boëthius, Andreas Cæsariensis Epif:
Ennodius Ticin: Epif: Avitus Episc: Fer-
randus Diacon. Eugippius Abb. Cassiodo-
rus, Procopius Gazensis, S. Joan. Cli-
macus, Aretas Cæsariens.

S. Agapitus Pontif. Rom. ut sacram do-
ctrinam Romæ labentem sustineret, Theo-
logiæ scholas aperiri iussit.

☉☉ *Sac. VII. à 600. ad 700.* ☉☉

S. Gregorius Magnus, Saterius, S. Gre-
gorii discipulus, Antiochus Monachus S.
Columbanus Abb. Leontius Neapoleos in
Cypro Epif. S. Isidorus Hispal. Ep. Cumea-
nus Scoto - Hibernus Epif. cognomento
Sapiens, S. Eligius Noviom. Ep. cujus opus-
culum de reâitudine Catholicæ conversa-
tio-

Theologia positiva 381

tionis, S. Augustino perperam assignatum
est, Thelesias Monachus, S. Martinus I.
Papa. Dorotheus Archimandrita S. Maxi-
mus Martyr, S. Hildephonus Toletanus E.

☉ Sac. VIII. à 700. ad 800. ☉

S. Anthelmus sive Adelmus I. Adaman-
nus Abb. Scotus, S. Gregorius II. Papa, S.
Andreas Cretensis Ep. S. Germanus Patri-
archa Constantinop. Venerabilis Beda qui
obiit an. 735.

S. Joannes Damascenus, Chrodegan-
dus Ep. Ambrosius Autpertus, Daerianus.
*Male hic à nonnullis locatur Antonius ab ope-
re quod contexuit, dictus Melissa, quarendum
est saeculo 12.*

☉ Saculum IX. à 800. ad 900. ☉

Aponius, Albinus Flaccus sive Alcu-
nus, Claudius Scotus, Halitgarius Ep.
Agobardus Epif. Amalarius Fortunatus,
Jonas Aurelian. Ep. S. Theodorus Studites
Abb. Rabanus Maurus Ep. Sarabus Ful-
denfis, S. Eulogius Martyr, S. Methodius
Patriarcha C. P. Haymo Halberstadian.
Druthmarus, Angelomus, Michaël Syn-
cellus Walafrius Strabo Abb. Hincmarus
Remensis Epif. Veremberdus Curienfis Ep.
Remigijs Antifiodorens: Scholas hic
Re-

Remis restituit à Fulcone Archiepiscopo
vocatus, S. Oddonem postea Abbatem
Cluniacensem erudiit.

☉ Sacul. X. à 900. ad 1000. ☉

Leo VI. Imper. Marcus Eremita, cuius
opera corrupta creduntur, S. Rathbodus
Ep. Rutgerus Trevirens. Ratherius Episc.
Smaragdus Monachus, S. Odo Cluniacens.
Abb. Radulphus Flaviensis, Fridegordus
Diacon. Notgedus Leodiens. Episc. Moses
Barcephas Episc. cuius opera cautè legenda,
quem aliqui perperam referunt saculo 10.
Gualterius autem putat saculo 9. floruisse.

☉ Sac. XI. à 1000. ad 1100. ☉

Berno Augiens. Abb. S. Fulbertus Episc.
Carnot. S. Odilo Cluniac. Abb. S. Bruno
Herbipol. Ep. Adamus de Persenna, Theo-
philactus Episc. Oecumenius, Samonas
Gazensis.

B. Petrus Damiani, quem aliqui non di-
stinguunt (sed perperam) à Petro de Ho-
nestis Abb. Ravennat:

Olimpiodorus, S. Anselmus Lucensis Ep.
S. Bruno Carthusianorum parens.

*Micrologus non est scriptoris sed operis no-
men, cuius auctor incertus.*

☉ Sacul. XII. à 1100. ad 1200. ☉

Radulphus Ardens, Philippus Solitari-
us,

us, Berengofus, S. Anselmus Cantuar.
Eadmerus, Joannes Fifconenfis, Odo Ca-
merac. Leo Marficus. Ivo Carnot. Epif.
S. Anselmus Landun. Epif. Herveus Ceno-
man. Honorius Auguftodun. Epif. Anto-
nius Meliffa, Goffridus Vindocia: Hilde-
bertus Cenoman. Rupettus Abb. Hugo de
S. Victore, S. Bernardus, Drogo Cardin.
Oftienfis. Guilhelmus Leodienfis. Quer-
ricus Ab. Aelredus Ab. Ifaac Ab. de Stel-
la. Richardus à S. Victore. Joannes Sa-
resberienfis. Petrus Cellenfis, Petrus Can-
torf, Petrus Blesenfis, Alanus Infulenfis,
Philippus Ab. Bonæ Spei. D. Amedeus
Laufan. Epif. Potho Prumiens. Zacharias
Chryfopolitanus Epif.

Sac. XIII. à 1200. ad 1300.

Innocentius III. S. Francifcus Affis: S.
Antonius Patavin. B. Jordanus de Saxonia
Ord. Prædicat. Stephanus Langron, Jaco-
bus de Vitriaco Card. Gumbertus Viennen.
Vincentius Bellovac. E. Robertus Sorbo-
na, B. Albertus Magnus, S. Thomas de
Aquino, Thomas Cantipratanus, S. Bo-
naventura Card. Durandus Mimmacenfis
Ep. Guilhelmus Peraldus Ep. Richardus à S.
Laurentio, Petrus de Tarantafia poftea
Innocentius V. dictus, David de Augufta,
Petrus Peckam, Alanus de Infulis.

Con-

284 *Theologia positiva*

Concordantiæ bibliorum editæ, Bibliotheca sacra capitibus distincta anno 1249.

☉ *Sæcul. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉

Joannes à S. Geminiano, Nicolaus Trivetius Ægidius de Columna Ep., Petrus Aureolus Episc. Jacobus de Lauzana Ep. Augustinus Triumphus, Joannes Vitalis à Furno: Alfesanus, *alius ab Auctore Summa.* Ludolphus Carthusianus, Nicolaus de Lyra, Pelagius, Joannes de Bacono, Simeon à Cassia, Robertus Holcott. Nicolaus Cabasilas, Nicolaus Gorram, Adamus Goddam, Joan. Taulerus, Joannes Cyparissiota. B. Henricus Suso.

Joannes Rusbrochius, Petrus Berchorius, Nicolaus Eymericus, Raymundus Jordanus vulgò Idiota.

☉ *Sæc. XV. à 1400. ad 1500.* ☉

Michaël Aiguanus vulgò incognitus, S. Vincentius Ferrerius, Petrus de Alliaco, Thomas Anglicus, Joannes Dominici Card. Joannes Gerson. Henricus de Hasia, Paulus Burgensis, Richardus Pampolitanus, S. Bernardinus Senens. S. Laurentius Justinianus, Augustinus de Roma, Alphonsus Tostatus Abulens. Episc. Antonius Rampelogus, Leonardus de Utino, S. Joannes de Capistrano, S. Antoninus Florentinus, Nicolaus de Cusa Cardin. Henricus

Hieronymus, Dionysius Carthusian. Thomas Malleolus à Kempis, Jacobus de Valentia, Hieronymus Savan. Gabriel Biel.

Sec. XVI. à 1500. ad 1600.

Ximinius Card. Thomas Morus, D. Thomas de Villanova Ep. Sadoletus Card. Didacus Stella, Eugubinus, Joannes Avila, Sasbout, Ribera, Contarenus Card. Faber Viennens. Ep. Catharinus Epif. Franciscus Turrianus, Cornelius Jansenius, Concordiæ Evangelicæ auctor. Titelmannus, Canisius, Salmeron, Augerius, Durantius, Ludovicus Granatensis, Genebrardus Ep. S. Franciscus Borgia, Joannes Maldonatus, Ariasmontanus E. Franc. Tolet. Card.

Sec. XVII. à 1600 ad 1698.

Franciscus Arias, Robertus Bellarmine Card. Hieronym. Martinus vulgò Narniensis, Barradius, Jacot. Alvaretz de Patz. Thomas, Bozius, Serrarius, Pevardentius, Pererius, Delrio, Sancius, Justinian. Cornelius à Lapide. Bonfrerius, Scribanus, Ducæus, Salazar, Mendoza, Ludovicus de Ponte, Fernandetz, Dionys. Petavius, Estius, Alphonfus Rodericius, S. Francisc. Salesius, Malvenda Nicol. Riccardus Hallier, Causinus, Gorderius, Saussay, Nieremberg; Joan. Steph. Menochius, Tyrinus,

K.k

Alla

386 *Theologia Contentiosa, suspecta*
Allatius, Raynaudus, Joann. Rho, Sfor-
tia Pallavicin: Card, Bona Card. Joann
Paulus Oliva, Possinus, Daniel Bartolus.

SERIES TERTIA.

Theologia Contentiosa, suspecta
PP. Scripta, Scholastici & Mo-
rales à Christo nato ad
annum 1698.

☉ *Saeculum I. à 1. ad 100.* ☉

S Barnabæ Epistola suspecta.
Prochori Diaconi, S. Lini Papæ, S.
Martialis scripta omnino supposititia sunt.
Liber Pastoris ab Herma D. Pauli disci-
puo scriptus, suspectus.

D. Hierothei opuscula periêre.

D. Clementis Epistola ad Corinthios ge-
nuina, cæteræ supposititiæ.

Constitutionum Apostolicarum opus
procul dubio antiquum est, sed meliorum
judicio Clementem non sapit, reliqua Cle-
menti assignata apogrypha sunt.

☉ *Saeculum II. à 100. ad 200.* ☉

S Ignatii Epif. & M. scripta quædam cer-
ta, aliqua suspecta, nonnulla procul dubio
apo.

PP. Scripta, Scholastici & Morales. 387

apogrypha Casimirus Oudin de scriptoribus Ecclesiasticis.

S. Quadratus, S. Aristides, Tatianus, S. Justinus M. Athenagoras, S. Apollinarius Epif. Musanus, Serapion Antioch. Epif. Mart.

S. Evaristi, & omnium Romanorum Pontificum Epistolæ usque ad Siricium, à Cardinalibus Baronio, Bellarmino & aliis fere omnibus habentur suppositivæ, ijs exceptis, quæ infra memorabuntur. Non desunt tamen qui pro his adhuc pugnent.

☉ *Secul. III. à 200. ad 300.* ☉

S. Irenæus, Tertullian: Clemens Alexandrinus, Minutius Felix Rom. Causilius S. Zoticus, S. Cyprianus, S. Archelaus, S. Malchion.

S. Cornelij Papæ Epistola ad Fabium, & alia ad Cyprianum genuinæ censentur. Quæ S. Sixti Pontificis nomine editæ sunt à Rufino sententiæ, ad sextum Ethnicum Pythagoricæ sectæ Philosophum spectant.

☉ *Secul. IV. à 300. ad 400.* ☉

Arnobius Senior, S. Methodius Ep: & M. Lactantius, Firmianus, Victorinus, Rhet: S. Hilarius Pictav: Eusebius Cæsariensis, S. Turibius Epif. S. Serapion Epif. Gregorius Bæticus, S. Athanasius Epif. Sebadi-

388 *Theologia Contentiosa, suspecta*
badius, Pacianus Ep. Didymus Alexand.
S. Optatus Milevit. Ep. S. Basilus Mag.
S. Gregorius Nazian.

S. Julij Pont. Epistola I. Liberij I. S. Da-
masi opuscula quædam genuina sunt. *Sche-
destrat. in antiquit. illust.*

☉ *Sæcul. V. à 400. ad 500.* ☉

S. Epiphanius S. Philastrius, S. Ambro-
sius, S. Theophilus Alex. S. Joan. Chry-
sost. S. Hieronymus, S. Innocentius, S.
Augustinus, Olympius Tolet. S. Cyrillus
Alexand. Theodoretus, S. Vincentius Li-
rinensis hæresum omnium malleus. S. Leo
Magnus, S. Prosper Aquit. Theodorus
Presbyter, Mochimus Phrygius, Genna-
dius Massiliensis Ep. Gelasius Cyzicenus.

Canticum te Deum Laudamus tribuitur
S. Ambrosio & Augustino, sunt tamen qui
scribunt compositum esse à Sisebuto S. Be-
nedicti Monacho. *Cardin. Bona & alij.*

☉ *Sæcul. VI. à 500. ad 600.* ☉

S. Fulgentius Rusp. Eugypcius Abbe
Ferrandus Diacon, Vigilus Tapsensis
Epis; auctor librorum de SS. Trinitate, qui
olim D. Athanasio perperam adscripti.
Joann. Maxentius victor Afric. Zacharia
Mitylen: Leontius Byzant. Rusticus Rom.
Dia-

PP. Scripta, Scholastici & Morales. 389

Diacon. Facundus Hermianensis, Anastasij Sinaitæ duo, Antiochenus Patriarcha & alius Monachus.

S. Hormisdæ, S. Joannis I. Bonifacii, S. Sylverij Pelagii I. & II. Epist. supposititiæ.

☉ *Sæcul. VII. à 600. ad 700.* ☉

S. Sophronius Hierosoly. Ep. S. Isidorus Hispal. Joannes IV. Papa prædecessoris Honorij Apologiam scripsit, D. Eustratius Presbyter Constantinop. S. Martini I. Epistolæ probantur omnibus, S. Maximus Monachus & Mart.

Anastasis Monachus Constantinopol.

S. Hildephonsus Tolet. Epist. S. Julianus Toletan. Epist.

S. Deusdedit Epistola supposititia.

S. Benedicti Epistolæ ad Petrum Notarium, & ad Ervigium Regem à Cardinali Baronio spurix censentur.

☉ *Sæc. VIII. à 700. ad 800.* ☉

Wilfridus Ripanensis, S. Germanus Patriarcha C. P. sed operis illius contra hæreses vix superest fragmentum.

S. Joannes Damascenus præter alios omnium primus, Theologiam recto ordine comprehendit. *Beharminus.*

Anastasis Ab. Judæos libello exagitavit.

Beatus Abb. & Etherius Uxamensis.

390 *Theologia Contentiosa, suspecta*

Hadrianus I. Pontif. Rom.

S. Pauli I. Epistola supposititia.

Liber de divinis officiis, qui Alcuino tribuitur, videtur farrago ex pluribus collecta.

☉ *Saeculum IX à 800. ad 900.* ☉

Dungallus Diacon. S. Methodius Patriarcha C. P. Amalaricus Fortunat: Paulinus Aquilejens. Paschasius, Ratbert. Abb. Iohannes Aurelian. Episc. Amalarius Metens. S. Theodorus Studites, S. Eulogius Episc. & Mart. Nicephorus Patri; C. P. Agobardus Episc. Amolo Diac. Hincmarus Remens. Lupus Servat. Ratramnus Corbeicens: S. Remigius Lugdun. Theodor. Abucara.

Formosi Papæ Epistola supposititia.

Stephani IV. Epistolam ad Selvam &c. vel Supposititiam vel interpolatam censent eruditi.

☉ *Saecul. X. à 900. ad 1000.* ☉

Leo VI. Imperat. Græco: cuius nobilis extat Epistola de Fidei Christianæ veritate, Adrevaldus Calamo S. Eucharistiâ propugnavit, contra Joannem Scotum, qui primus ausus est de divino mysterio blaterare.

Stephanus Eduens. Episc. Aretas Cæsariens. Presbyter.

Auxilius Formosi Pontif. Ordinationes defendit, ipse tamen eget defensore.

S. Dun-

PP. Scripta, Scholastici & Morales. 391

S. Dunstanus Cantuariens. Ep. Sacri Cæ-
libatûs egregius propugnator.

Ratherius Veronens. Ep. Herigerus Abb.

☉ Sac. XI. à 1000. ad 1100. ☉

S. Fulbertus Carnot. Ep. S. Leo IX. Pa-
pa, Humbertus Card. Deoduinus, seu Theo-
duinus Leodiens. Episc. insignem scripsit Epi-
stolam de corpore & sanguine Domini, quâ
mutilam aliqui perperam edidère sub no-
mine Durandi Leodiens. Episc. qui ante na-
tam Berengarii hæresim 1024. obierat.

Hugo Lingonens. Episc. Durandus Tro-
arnens. Abb. Lanfrancus Cantuari. Episc.
Guitmundus Aversanus, Adelmanus Bri-
xiens. Algerus Monachus egregii SS. Eu-
charistiæ propugnatores.

☉ Sacul. XII. à 1100. ad 1200. ☉

Stephanus Halberstatens. Rudolphus Ab.
S. Trudonis, Gansfredus Antisiodoren. S.
Anselmus Cantuari. S. Bernardus Ab. Theo-
rianus, Petrus Cluniacens. Abb. Hugo E-
therianus.

Petrus Lombard: Parisiens. Episc. & Ban-
doinus Scholast: Theologiæ Fundatores

Guillelmus Antisiodorensis Scholasti-
cus, vel Scholastico similis.

☉ Sac. XIII. à 1200. ad 1300. ☉

Nicetas Choniates, Lucas Tudent. Guil-
lety

392 *Theologia Contentiosa, suspecta*
Iulius Diacon. cuius opus contra Judæos
Possevin. perperam tribuit Petro de Palude,
B. Albertus Magn. S. Thom. Aquin. S. Bonaventura Cardinal, Raynerus Sacconius
Ord. Prædicatorum,

Raymundus Martini, cuius *pugio Fidei*,
meritò laudatur.

Pantaleo Diacon. Græcus contra præci-
puos Græcorum errores scripsit,

Scholastica Theologia.

Petrus Pictaviens. Guillelmus Parisiens.
Robertus Pullan; Præposit: quem S. Tho-
mas aliquoties laudat.

Albertus Magn. Alexander Hallens. fal-
sò creditur D. Thomæ Præceptor.

S. Thom. Aquin. S. Bonaventura, Petrus
Alvernus, Petrus de Tarantasia. Postea
Innocentius V. Ægidius Columna, Udal-
ricus de Argentina, Henricus Gandavensis,
Richardus de Mediavilla.

Moralis Theologia.

S. Raymundus de Peanaforte, jure mo-
ral. Theologiæ parens appellandus, nulla
enim agnoscitur summa, ut ajunt, Raymun-
dinâ vetustior.

☉ *Sæcul. XIV à 1300. ad 1400.* ☉
Jacobus de Termis Abb. Nicolaus Tri-
vertus, Victor Porchettus de Salvaticis,
Andro-

PP. Scripta, Scholastici & Morales, 398

Andronicus Comeenus, Guido Carmelita seu de Perpiniano.

Alvarus Pelagius, Theophanes Niceæ Archiepisc.

Nilus Cabasilas, & Nicolaus, Nili nepos, hostes Latinorum.

Thomas de Bravardina cuius opus de causa Dei contra Pelagium celebratur.

Manuel Calecas, Nicolaus Oresinius,

Petrus Paludanus, Joannes Cyparissiota

Nicolaus Eymericus.

Scholastica Theologia.

Joannes Parisiens. Joann. Duns Scotus,

Petrus Aureol. Joannes de Neapoli, Antonius Andreas. Durandus de S. Portiano,

Guillelmus Okam, Hervæus Natalis, Francisc. de Mairone, Henricus de Urimaria,

Augustinus Triumphus, Adamus Gondam.

Robertus Holkott, Gregorius Ariminens.

Petrus Paludanus, Joannes Bacconus, Thomas Argentin: Alphons. Vargas.

Theologia Moralis.

Joann. de Friburgo S. Raymundi commentator, quem perperam aliqui in Sæculum XV. reiciunt, Angelus de Clavasio,

Baptista de Trovamala

Monaldus Patriâ Picenus, sed vulgò Justinopolitanus, auctor summæ, quæ per errorem

rem

394 *Theologia Contentiosa, suspecta*
rem tributa est Monaldo Martyri, ab his,
qui ex tribus Monaldis unum efficiunt. Vi-
deatur Martyrolog. Franciscan. 16. Martij,
9. Novemb: & 11 Decemb.

☉ Sacul. XV. à 1400. ad 1500. ☉

Raynerius Pisanus auctor Pantheologiae,
Hieronymus de S. Fide, Joseph Methonen-
sis, Petrus de Alliaco Card: Gregorius Scho-
larius, qui & Gennadius dici voluit. Nico-
laus de Clemangis, Alphons. Tostatus A-
bulenf. Episc. Raymundus Sebundus, Tho-
mas Valdensis, Turrecremata Card. Bef-
saron Card. Gregor. Proto-Syncellus. Iso-
dorus Thessalonicens. Card. Ægidius Car-
lerius, Joan. Gerson, Joan. de Monte Ni-
gro. S. Joan. de Capistrano, Nicolaus de
Cusa, Cardin. Alphons. à Spina, cujus est
Fortalium Fidei. Ambros. Camaldulens.
Finus Hadrian: Joan. Picus Mirandulan:
Hieronym. Savanorola.

Theologia Scholastica.

Henricus de Hassia, Marsilius de Inguen,
Joan. Capreolus, Petrus de Alliaco, Dio-
nysius Richelius, seu Carthusian: Joan. Bal-
solis, Ægidius Carter. Conrad. Summe-
bart: Nicolaus de Orbellis, Gabriel Biel.

Moralis Theologia.

Joan. Nider, Joan. Tabienf, sive Cagna-
tius,

PP Scripta, Scholastici & Morales. 395
tius, Ægidius Carlerius, Franciscus de Pla-
tea, S. Antoninus, Sylvester de Prierio.

Sec. XVI. à 1500 ad 1600.

Thomas de Vio Cajetan. Cardin. Eckius,
Cochlæus, Joann. Faber Viennens. Joann.
Driedo à Tornout, Jacobus Sardoletus
Cardin. Joann. Francisc. Picus Mirandul.
Stanislaus Hofius Card. Contarenus Card.
Joann. Medina, Alphons. à Castro, Rot-
fensis Card. Catherinus, F. Dominicus So-
to, Titelmannus, Sanctesius Epif. Galetius,
Ruardus Tapper, Latomus, Clotovæ-
us, Claudius Seyfellus, Edmund. Campian:
Petrus Canisius, Stapletonius, Pighius,
Demochares, Espencæus, Augerius, Ala-
nus, Lindanus.

Theologia Scholastica.

Joan. Major, Thom. de Vio Cajet. Fran-
cisc. Lychetus Hadrian. VI. Francisc. de
Sylvestris, Joann. de Medina, Conradus
Koelin, Francisc. Victoria, Alphons. de
Castro, Dominicus Soto, Joan. Viguer.
Melchior Canus, Petr. Sotus, Martin. Le-
desin, Anton. Cordubens. Francisc. Tolet.
Card. cujus Manuscripti Commentarii. in
Summam D. Thomæ, servantur in Colle-
gio Romano Societ. Jesu.

Theologia Moralis.

Thomas de Vio Cajetanus, Bartholo-
maus

326 *Theologia contentiosa, suspecta*
mæus Fumus, Martinus Azpilqueta vulgò
Navarrus, Emmanuel Rodericius, Emma-
nuel Sa, Franciscus Toletus, Henricus
Henriquetz.

☉ Sac: XVII à 1600. ad 1698. ☉

Robertus Bellarmin. Cardin: Petronius
Card. Thomas Bozius, Fevardentius, Co-
estettan, Serrarius, Gretserus, Coccius,
Arcadius, Florimundus Raymundus, Gor-
donus, Huntæus, Malvenda, Gravina,
Valentia, Petrus Cottonus, Pellerarius,
Boverius, Sirmondus, Dionysius Petavi-
us, Tyrinus, Richelius Card. Spondanus
Epif. Annatus, Allarius, Petr. de Marci,
Michaël de Elizalde, Honorat. Fabri, Ray-
mundus Capizucchi Card: qui præter
editos libros, alios paratos prælo mori-
ens reliquit.

Scholastica Theologia

Ludovicus Molina, Bartholomæus Me-
dina, Franciscus Suarez, Michaël Medina
Gabriel Vasquetz, Dominicus Bannetz,
Gregorius de Valentia, Didacus Alvarez,
Jacob. Granado, Francisc. Albertin. Hier-
onym. Fasolus, Leonardus Lessius, Theo-
dorus Staffing, Martinus Becanus, Pe-
trus Arrubal, Valentin. Herrice, Adam,
Tannerus, Philipp. Faber, Didacus Ruitz
de Montoya, Andr. Duvallius, Francisc.
Sylvius, Nicolaus Isambertus, Phil.

Scripta, Scholastici & Morales. 397

Philippus Gammachæus, Ludovic. Mæ-
ratius, Francisc. Amicus Joann. à S. Tho-
ma, Joannes Martinetz de Ripalda, Joann.
Martinon, Joann. Poncius, Angelus à
monte Piloso, Bartholom. Mastria, Francisc.
de Arauxo, Anton. Peretz, Joann. de Lu-
go, Collegi: Salmanticens: P. P. Carmelit.
Excalceatorum Auctor, Joann. Caramuel,
Roderic. de Arriaga, Marcus Serra,

Petrus de Godoy, Martin. de Esparza,
Joann. Baptista Gonet, Vincent. Conten-
son, Vincent. Ferre, Nicol. de Arnu, Ni-
col. Martinety, Sylvester Maurus, de Rho-
des, & plures alij.

Moralis Theologia.

Joannes Azor, Thomas Sanchetz, Thom.
Malvenda, Valerius Reginald. Vincent.
Filliucius, Basilius, Poncius, Martinus Bo-
nacina, Stephan de Avila, Gregor. Sayrus.

Paulus Layman, Baptista Fragosus,
Ferdinandus Castro Palao, Stephanus Fa-
gundetz, Vincentius Candidus, Joannes
Baptista Lezana, Nicolaus Baldellus, Ste-
phanus Bauny, Francisc. Bordonus, An-
toninus Diana, Francisc. Pellizarius, Jo-
an. Ægydius de Trullench, Petrus March-
ant, Leander à S. Sacramento, Joann. de
Dicastillo, Joann. Bossius, Joann. Cara-
muel, Sebastian. Salelles, Hurtado, An-
dre-

398 *Jus Canonicum, civile*
dreas Mendo, Matthæus de Moya Joann
Cardenas, Georg. Gobat.

Vivi suspiciuntur adhuc, & nondum
memorantur.

SERIES QUARTA.

Jus Canonicum, civile & Legum
Latores à Christo nato ad an-
num 1698.

☉ *Seculum I. à 1. ad 100.* ☉

Postquam Res Romana ad unius potesta-
tem devenit, Romanorum Ingenia secuta
Principatus rationem, plus in cognoscendo ju-
re civili, quàm in prosequendis eloquentia
studijs opera posuerunt: florere itaque.

Attejus Capito, Labeo Antistius M, Coc-
cejus Nerva Pater & filius, Maturius Sa-
binus, Cassius Longinus, à quo Cassiani,
qui illius placita asserebant, Coelius Subi-
nus, Sextius Pedius, Pegasus.

De Canonibus Apostolorum Antioche-
næ Synodo adscriptis, apud eruditos lis est.

☉ *Secul. II. à 100. ad 200.* ☉

Juventius Celsus cognominis Patris
filius, Neratius Priscus Celsi in Consulatu
Collega.

Ulpi-

Ulpianus Marcellus, Jabolenus.

Domitius Labeo, Volutius Metianus,
Marcus Salvius Julianus, cujus extat edi-
ctum perpetuum Archetypum Pandectarum.

Sebidius Scævola, Vindius verus, Didi-
us Julianus, Salvii Juliani filius, ingenio
celebris, sed brevi tyrannide infamis.

☉ *Sacul. III. à 200. ad 300.* ☉

Æmilius Papinianus, ejusque auditores,
Cajus, Marcellus, Ulpianus, Pomponius,
Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Africa-
nus, Modestinus, Celsus, Julius, Paulus,
Trifonius, Marcellus, Venatus, Alpherus
Florentinus, Calistratus, Severus, Seve-
rianus, è quorum fragmentis contextæ
sunt Justiniani Pandectarum.

Proculus, à quo Proculiani dicti sunt
lectatores.

☉ *Sacul. IV. à 300. ad 400.* ☉

Editæ sunt Canonæ Petri Ep: Alexan-
drini circa lapsos recipiendos.

Hebræorum Rabbini legum, seu potius
errorum interpretes, qui Misnâ continen-
tur & in Talmud concinnando operam po-
suere: Rab, filius Nahaman Bereschit, Rab,
& cæterarum Rabboth, Rabfilius Joseph,
quem Hebræi jactant numerasse 12. audi-
torum millia.

400 *Fus. Canonicum, civile*

*Hoc & sequenti saculo inter horrendum
Strepitus armorum, audiri vix potuere legum,
earumque interpretum voces.*

☉☉ *Sacul. V. à 400. ad 500.* ☉☉

Sub initium hujus saculi prodisse vide-
tur collectio vetustissima canonum, quæ
usa est Ecclesia ante Dionysium Exiguum.

Lex Salica apud Demeram in Braban-
tia lata, cum primum Francis Saliis lin-
gua latina coepit esse familiaris. *Bollandus
in vita S. Sigeberti.*

Codex Theodosianus jussu Theodosij
Junioris vulgatur an. 435.

Attila Hungariæ regnum legibus munit.
Gothi leges habent, ab Eurico R.

Talmud Hierosolymit. perficitur an. 469.

☉☉ *Sacul. VI. à 500. ad 600.* ☉☉

Tribonianus Justiniani jussu Digestorum
compilator. usus est operâ aliorum 16. qui
fuere, Patricius, Leontius, Phocas, Basi-
lides, Thomas, Constantinus, Theophilus,
Dioscorus, Præsentinus, Tribonianus,
Dorotheus, Isidorus, Oradinus, Tetelleus,
Theodorus, Anatolius.

Talmud Babylonicum Hierosolymita-
no præstantius à R. Maur absolvitur 505.
dividitur in Miscbanum, hoc est legem secun-
dam seu iteratam, & Gemaram, hoc est sup-
plementum. Diony-

Dionysius Exiguus, Joann. Scholafticus, Fulgentius, Ferrandus, Martinus Braccarenfis feu Dumienfis canones collegere.

⊙ Sac. VII. à 600. ad 700. ⊙

Marculphus Monachus, à quo habemus Formularum libros.

Mahometes Heraclio imperante Alcoranum evulgat.

Longobardorum leges Rhotaris Rex in tabulas refert 644.

Mohavia Calipha Babylon: 200. diverfos Alcorani Commentarios conciliare nititur, eosque ad sex libros contrahit, fed inde quatuor Mahometanorum sectæ ortum habuere, Melichi, Imemiana Halys, Omari, & Odomanni, prima Arabes, 2. Perfes, 3. Turcas, 4. Tartaros habet sectatores.

Cresconius Ep. Canones colligit an. 696

Cracus I. Polonis leges tulit an. 700.

⊙ Sacul. VIII. à 700. ad 800. ⊙

Theodorus Cantuariens. Auctor Pœnitentialis. *Vide Oudin.*

Cum Justinianus Civilem doctrinam instaurasset, vetuit ne cuiquam de jure deinceps scribere liceret.

Quare Romana jura Scriptores interpretes per plura sæcula non habuere.

402 *Jus Canonicum, civile*

Apud Hebræos florere primi Talmu-
di interpretes.

Capitula selecta Canonum Hibernensium
apud Dachery tom. II.

Hadrianus Papa, Angliramus Ep. Ili-
dorus Mercator Canones colligunt.

Carolus Magn. Leges Bojacas novis ta-
bulis auget 788.

☉ *Sæcul. IX. à 800. ad 900.* ☉

Carolus M. Gallis, Italis, Germanis le-
ges tulit, quæ Capitularibus continentur,
hinc apud Italos jus Francicum viget.

Ansegisus Abb. Capitularia Caroli M. &
Ludovici Pii collegit, quibus paulò post
non pauca Benedictus Diacon. adjecit an-
no 845.

Photius C. P. edit Romocanonem: Isaac
Bonus collectionem Canonum adornavit.

Flori Lugdunensis collectanea Canonum
circa 860.

Kennerus Regnum Scotorum à se auctum
novis legibus temperat.

☉ *Sæculum X. à 900. ad 1000.* ☉

Rhenigo Ab. & Atto Vercell. Ep. Cano-
num peritissimi.

Henricus Auceps Saxoniam legibus &
moribus informat.

Cum Jus Civile Romanum hoc Sæcu-
lo vix esset Italiæ notum, Otho I. Imperat.
novas

novas leges, nova instituta in Roncaliarum conventibus Italis dedit, quorum adhuc aliqua supersunt vestigia, hinc Saxonium Jus apud Italos.

Henricus Ep. Remens. scripsit opusculum de pœnitentiis injungendis.

R. Moyses dilabentibus in oriente Hebræorum Academiis Cordubæ in Hispania Talmud interpretari aggressus est. an. 999.

Secul. XI à 1000 ad 1100.

S. Burchardus Wormatiens. Ep. an. 1062 Deus dedit Cardin. 1086. colligendis Canonibus inclarescunt.

Collectio Canonum, quæ vulgò S. Anselmo Lucensi tribuitur, ab eruditis Hildeberto Cenomanensi adscribitur.

R. Hai Gaon summus apud Babylonios Talmudicorum Princeps, & postremus è Jechoniæ Regis familia. *Genebrard.*

S. Olaus Rex Norvegiam legibus datis ad frugem meliorem perduxit.

Guilelmus Nortmannus victor Anglis jura dat, quæ postea ab Eduardo III. temperata sunt.

Secul. XII. à 1100. ad 1200.

Lotharius II. jubet Italos omnes uti jure Romano, hinc illud Bononiæ suscipit interpretandum Wernerus, sive Irnerus dictus Lucerna Juris, mox post illum Pileus modic. Hugolinus, Placentius, Bargarottus, Bosianus, Martinus, Bulgarus. In-

Innocentius II. Causidicis Romanis certas leges assignat, vetatque clientum patrocinium esse venale.

Ivo Carnot. Episc. Theodor. Balsamon Episc. Stephanus Aurelian. Episc. florent. Gratian: edit decretum 1151. Laborans centum Canones colligit.

S. Ericus R. & M. Suevis & Gothis jura dedit.

Iurisperiti rebus intenti in hoc Saeculo, quo lingua latina penè defecerat, verba neglexere, & hinc barbaros eorum scriptis assuaserunt.

☉ Sec. XIII à 1200. ad 1300. ☉

Azzo fons legum, Simbaldus postea Innocentius IV. Jacobus de Bellovisu. S. Raymundus de Penaforte, Henricus Card. Ostiensis, Guillelmus Durandes speculator castri cognominis in Umbria conditor, nunc ab Urbano VIII. cum Episcopi honore nobilius Urbaniae nomen nacti. Accursius, Odofredus, Quido de Bayto, Joannes de Blanasco, Francil. Accoltus, Alexius Aristinus Græc. Canones colligit.

Gregorius IX. Vetat in Academia Parisiensi tradi jus civile, *Genebr.*

Alphonfus X. Leges, quas partitas vocant, Hispanis dedit.

Bonifacius VIII. Decretal: VI. evulgat anno 1297.

Sæc.

☉☉ *Sac. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉☉

Richardus de malis umbris, Bertrandus Gothus postea Clemenſis V. à quo Clementinæ, Dinus Mugellanus, Petrus Bertrandus Card. Jacobus de Arena, Oldradus de Ponte, Jacobus de Buttigariis, Bartolus de Saxo ferrato, Joann. Andreas, Lupus de Castellione, Bellamera, Albericus, Rosciatus I. Radulphus de Rivo, Nicolaus Eymericus, Arsenius Monachus, Græcus Canonum collector.

Garolus IV. ordinatâ re judiciariâ Bohemis jura descripsit.

☉☉ *Sac. XV. à 1400. ad 1500.* ☉☉

Salicetus, Joannes de Imola, Zabarella Card. Jacobatius Card. Antoninus de Butrio, Nellus à S. Gemin. Petrus Ancharanus, Baldus de Ubaldis, Paulus de castro, Ludovicus Romanus, Troilus Malvitius, Nicolaus de Tudeschis vulgò Ab. Panormitanus, Bartholomæus Secinas, Petrus Philipp. Corneus, Andreas Barbatius, Alexander de Imola, Bartholomæus Cerpolla, Joann: Franc. Bonvinus, Turrecremata Card. Nicasius Wordanus.

☉☉ *Sac. XVI. à 1500. ad 1600.* ☉☉

Parifius Cardin. Alciaeus, Bolognettus,
San

406 *Jus Canonicum, civile & legum latorum*
Sanderus, Mainus, Decius, Pet: Rebuffus,
Ferretus, Zazius, Tiraquellus, Simancas,
Francisc. Balduinus, Nigulantius, Hoto-
mannus, Cervantes, Covaruvias, Mart
Navarrus, Prosper, S. Crucius Card. Du-
rantius, Brissonius, Molinæus tandem fa-
ctus Catholicus, Donellus, Cassaneus,
Cujacius, Mandosius, Cravetta, Ugoli-
nus, Anton: Augustin: Epif: Garcias Loyasa.

*Aliqui ex his, inter quos Alciatus, Bris-
sonius, Cujacius, veteres Jurisperitos imitati,
latinum in scribendo candorem amandarunt.*

☉ Sac: XVII. à 1600. ad 1698. ☉

Tucsus Cardin. Petrus Gregor. Tolosa-
nus, Mascardus, Farinacius, Mantica, Card.
Olivar: Card. Surdus, Alexander Ludovi-
fius postea Gregor: XV. P. Merlinus Penia,
Coccinus, Bichius, Dunozetus, Altorad:
Barbos. Tondutus, Zipæus, Fremosin. Al-
taserra, Pax Jordan: Gonzaletz, Teletz.
Joan. de Luca Card. Nicolaus Severolus,
cujus lucubrationes pluribus tomis com-
prehensæ prælo adornantur ab eruditissi-
mo F. Marcello,

Petrus Otthobonus Pontificij juris ora-
culū postea Alexander VIII. Rom. Pontifex.

Omittuntur, qui in numero vivorum eti-
amnum censentur.

SERI-

SERIES QUINTA.

Philosophia & Philosophi insigniores à Christo nato
ad 1698.

 Saeculum I. à 1. ad 100.

Athenodorus Tarsens: Stoic: Xystus
Pythagor: Socion & Attalus. Senecæ
Magistri.

Platonici Juniores, inter quos Philo
Judæus.

Annæus Cornutus Perhij Magister.

Potamon Alexandrin: Electricis sectæ
parens.

L. Annæus Seneca, Nicol: Damascenus.

Alexander Ægeus, Euphrates, Chere-
mon Stoic: Serapion.

Apollonius Tyaneus Philos: & Mag.

Plinius historiæ naturalis scriptor, sem-
per eruditus, sed non semper verax, notis
optimis ab Harduino illustratus.

 Saeculum II. à 100. ad 200.

Plutarchus, C. Mafonius Rufus.

Sextus Empyricus, Phavorinus Gallus.
Epictetus, Arianus.

Philo-

Philosophia M. Aurelio Antonino Imperante Romæ maximè floruit.

Maximus Tyrius, Alcinous Apulejus, Agathobulus, Oenomaus, Taurus Berytius, Platonici.

Celsus hostis Christianorum, Aristides Christianus, Apollonius & Basilides Cæsaris veri Magistri.

Carpocratiani hæretici Platonem & Aristotelem adorabant.

☉☉ *Sæcul. III. à 200. ad 300.* ☉☉

Alexander Aphrodiseus & Ammonius Aristotelis interpretes.

Plotinus & Longinus, Amelius Apamiensis, Edesius, Plotinus Platonis sectator obscurus, & Magus Porphyrii Magister.

Olympius Philos. & Magus.

Platonici plurimi Christianis, alii hoc ævo Magis accessere.

Aliis Patrum Aristoteles, aliis Plato hoc Sæculo Christianæ Religioni opportunior videri cœpit.

☉☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉☉

Porphyrius dictus à veste, quâ utebatur purpureâ, sed aliis ex Suida Malchus, ex Völlaterano Basilides appellatur, ex Suida Christianus, & tandem Apostata. *Di Hieronymo in Epist. ad Gal.*

Maximus Ephesius & Jamblicus Platonici, & Pythagorei, Juliani Cæsaris Magistri.

The

& Philosophi insigniores 409

Themistius Aristotelis interpres, Priscus Philosoph. & magus.

Julianus Cæsar Nicomediæ à Maximo perversus, Christo deserto Philosophiam, seu verius magiam adamavit.

Sæcul. V. à 400. ad 500.

Hypatia Theonis geometræ filia Isidori Philosophi uxor, Philosophiam, Mathematicam & alias disciplinas Alexandriæ in frequenti auditorio professa est, confluentibus undique discipulis, laniata est in seditione populari 415.

Synesius Ethnicus Philos. Hypatiæ auditor. Postea Ptolemaidis Episcopus, Claudius Mamertus, Coluthus Thebanus.

Olympiodorus Aristotelis & Platonis interpres, Procli Lycij magister.

Syrianus quem Alexandriæ docentem Proclus Lycius audivit.

Sæcul. VI. à 500. ad 600.

Proclus Lycius hostis Christianorum Philos. & Mathem.

Boëtius Aristotelis libros aliquos latinâ linguâ primus donat, & commentariis illustrat, unde apud Latinos magis inclamavit Aristoteles.

Marcianus Capella Philos. & Philologus, Joann. Grammaticus cognomento Philopon.

Mm

lopo7

Ioponus, Simplicius, Phrygius, Aristotelis interpretes. Æneas Gazæus, Marinus Neapolitan. Procli auditor, Damascius, Stoicus Platonis commentator. Zacharias Mytilen: Philos: nobilis.

☉ *Sæcul. VII. à 600. ad 700.* ☉

Liber de naturis rerum scriptus ad Sicutum Principem à S. Isidoro Hispalensi, viatus est ab Episc. successore Theodicio Adelmanus & Cleofridus Bedæ magistri, Philosophi & Theologi nobiles.

Hoc & sequenti sæculo Philosophia in sola Britannia visa est floruisse.

☉ *Sæc. VIII. à 700. ad 800.* ☉

Artuillus nobilissimi Reguli in Scotia filius, sed arcanæ Philosophiæ cognitione nobilior, *Laslaw.*

Beda Philosophiæ libros 4. scripsit. *Exstant. in tom. 2. ope.*

Alcuinus Flaccus & Joann. Scotus Bedæ discipuli Philosophiam in Academia Parisiensi professi sunt, & inde in omnem fere Europam propagata est.

Arabibus, sive Mauris Hispaniam occupantibus, alchimiciæ disciplina ad Europæos transit. *Vosa.*

☉ *Sæcul. IX. à 800. ad 900.* ☉

Claudius Scotus Bedæ discipulus, Alcuinus socius.

Alfre

& Philosophi insigniores 411

Alfredus Rex Anglorum omni doctrinarum genere excultissimus, qui diei, noctisque horas ita dividebat, ut octo primas in lectione, scriptione & meditatione, octo in regni administratione, postremas denique poneret in corporis cura *Gualt.*

Michaël Psellus Leonis Imperat: præceptor, Joann: Scotus Eringena Philos. & Mathem. Hinemarus Ep: Remensis egregia dedit regibus Philosoph. præcepta.

Nanno in aula Caroli Simplicis Philosoph: nobilis.

☉ Saculum X. à 900. ad 1000. ☉

Alpharabius Philos. & Medic. Arabs.

Geneberdus Philos. & Mathem. egregius, postea Sylvester II. Rom. Pontif.

Rasis dictus Almanfor seu Aluberte Arabi, Philosophorum & Medicorum sui temporis facile princeps, genere Arabs, sed educatione Africanus floret.

Dicitur etiam historiam Hispanicam scripsisse, Paschalis Gallus in vitis Medic.

☉ Sacul. XI à 1000 ad 1100. ☉

Aboali Abinasceni vulgò Avincenna Medicus & Philos. Arabs celeberrimus obiit anno 1050. natus patre Medico ejus ætatis nobilissimo, in oppido Balac. alii Baldac, sive Bagdati.

In fine hujus sæculi dividuntur Peripatetici in Reales, & Nominales.

Michaël Pfellus alius à Leonis Sapientis præceptore, floruit ab Isaaco Comneno Imperante, usque ad Michaëlem Ducam quem erudiit.

De Pfellis videndus Allatius, in tract: de historicis nodis explicandis.

☉ *Sæcul. XII. à 1100. ad 1200.* ☉

Averroes sive melius Avenrhoes Arabs Cordubensis Philos. & Medicus, cuius filij in aula Ænobarbi aliquando vixere.

Baalardus Ab: Arhelardus Abb.

Michaël Anchialius Patr. C. P. & Philos: nobilis 1172.

Vix nata Scholastica Theologia sui amatores ad acrius Philos: studium incitavit.

☉ *Sæc. XIII. à 1200. ad 1300.* ☉

Alfredus, Theodorus Metochita, Kilvarbius, Petrus Hispanus, seu potius Lusitanus qui postea Joann: XXI. Pontif. R.

Alexander Hallensis, B. Albertus Magnus, Vincentius Bellovacensis, Robertus Capito. Hallensis Albertus, & S. Thomas præcipuè Aristotelem, quo Arabes contra nos abuti consueverant, Christianæ veritati servire docuerunt.

Michaël Scotus, Alexander de Villa Dei,
Ray.

Raymundus Lullus mirabilis artis inventor, sed plerumque fallacis.

Parisiis 1210, non opera Aristotelis, sed falsò Aristoteli adscripta, damnata & combusta sunt, ut Labbeus rectè monet.

☉ Sec. XIV. à 1300. ad 1400. ☉

Joannes Duns Scotus sectæ celeberrimæ princeps moritur 1308. Gualterus, Burlæus, Robertus Crucius, Ægidius de columna, Godefridus. Cornubiensis, Anton. Andreas, Joann. Bassolus.

Franciscus Petrarca moritur 1350. Marsilius de Inghen primus Academiae Heidelbergens. Rector obiit anno 1394.

Nicolaus Eymericus Philosoph.

Ægidius Columnius quem Gualterius collocat in saculo 13 non est alius quàm Ægidius de Columna Romanus in hoc saculo.

☉ Sacul. XV. à 1400 ad 1500. ☉

Petrus de Alliaco Card. Paul. Venetus, Joann. de Marliano, Joann. Picus Mirandula: Marsil. Ficin. Bassarion Cardin. Georg. Gemisth. Pletho, Paulus Soncinas, Joann. Francisc. Picus Miranduli Joann. ex fratre nepos.

Bessarion Card. & Marsilius Ficinus iam diu jacentem Platonis sectam erigere nisi
M m 3 sunt

414 *Philosophia & Philosophi*
sunt, sed conatu parum felici, semper enim
à pluribus sæculis doctrinæ & Religioni
summorum virorum judicio, Aristoteles
visus est opportunior.

☉☉ *Sac. XVI. à 1500 ad 1600.* ☉☉

Niphos, Jacobus Olivarius I. Cæsar,
scaliger, Cardanus, Mutius Justinopol:
Anton. Trombetta, Carpenter, Pendasius,
Theophrastus Paracels. novæ suspectæque
sectæ parens, Javellus, Bernardin. Tele-
sius novarum opinionum inventor, qui-
bus posteriori sæculo visus est adhæsisse
companella.

Petrus Ramus Aristotel. & Catholicæ
Religionis hostis, Joann. Baptista Porta
auctor magiæ naturalis.

Jacobus Zabarelle Patavinus.

Emmanuel Goës auctor Collegii Co-
nimbricensis.

Franciscus Toletus Cardin. obiit 1596.

☉☉ *Sac. XVII. à 1600 ad 1698.* ☉☉

Hurtado, Mendoza, Oviedo, Rubius,
Cartesius novæ sectæ parens, Gassendus,
Bacconus, Campanella, Mastrius, Fro-
mondus, Resta, Cabæus, Crassotius, Mon-
tagna, Gallutius, Aldrovandus, Arriaga,
Licetur, Averia, Sfortia Pallavicinus Card.
Robertus Boil. Sylvester Maurus insignis
Aristotelis Paraphrastes. Alphonfus Borel-
lus, Honoratus Faber.

SERI.

SERIES SEXTA.

Medicina & Medici Celebriores
à Christo nato ad 1698.

☉ *Sacul. I. à 1. ad 100.* ☉

Euphorbus Antonij frater, & Jubæ Man-
ritiani Regis Medicus, Cassius & Scri-
bonius Largus sub Tiberio.

Cornelius Celsus Latini Hippocratis no-
mine donatus.

Menecrates Sectæ rationalis affecta.

Valens & Xenophon sub Claudio.

Pedacius Dioscorides Neronis tempore.

Theffalus sub Nerone, Themisonis sec-
tam suam fecit.

Andromachus Theriacæ inventor, Ne-
ronis Medicus, Crinas & Charmus Mas-
silienses.

Evax Rex Arabum, Seleucus Cyzice-
nus, Stratocles Sidonius.

☉ *Sacul. II. à 100. ad 200.* ☉

Rufus Ephesius, Soranus Ephesius.

Cœlius Aurelianus Siccensis.

Hermogenes Hadriani Medicus. *Voca-
tur à Mercuriali Archigenos, sed alius ille fu-
isse videtur.*

Sex-

Sextus Empyricæ sectæ propagator, cui perperam tribuitur liber de Medicina animatum.

Claudius Galenus Pergamenus inter duodecim sublitissima ingenia à Cardano numeratus, & 200. voluminum auctor, dogmaticæ sectæ propagator.

Julianus Antoninus sub Alexandrinis.

☉ *Sæcul. III. à 200. ad 300.* ☉

Q. Serenus Sammonicus, cujus de medicina & morborum remedijs carmen superest, vixit sub Severo & Garacalla, à quo in cæna interemptus est.

Serenus Junior Medicus Alexandro Mameæ gratissimus. Hunc Gyraldus in Poëtarum Historia cum patre confundit.

Naumachus, Philargius, Lycius Naumachij auditor, floruit Probo imperante.

Sextus Africanus Chronologus & Medicus, Theodorus Priscianus.

☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉

Zeno Cyprius & Philostorgius alius ab Historico.

Orisabius Juliani Cæsaris Medicus, qui successorum principum invidiâ iustus exulare apud barbaros, ab ijs ob egregia medicinæ experimenta pro Deo quodammodo cultus est, teste Eunapio Sardiano,

Aëti-

& Medici celebriores. 417

Aëtius Amydenus sub Juliano & Valentiniano.

Alypius Antiochenus, Vegetius auctor Mulomedicinæ. Julius Aufonius poëtæ pater, Theophilus Alexandrinus, Vindicianus, Theodorus Priscianus, dictus alibi Octavianus Horatianus, Marce: Burdegal.

Secul. V. à 400. ad 500.

Mangantius Genethliacus Anglus Vortigerni Regis Medicus in Britannia, anno 470. scripsisse de naturali magia testatur Pitæus.

Gesius Petrus sub Zenone arte medicâ celebris.

Almæon medicus & Mathematicus.

Rusticus Elpidius Theodorici Italiæ Regis Medicus, qui & carminis gloriâ floruit.

Secul. VI. à 500. ad 600.

Dioscorus Alexandri Tralliani pater.

Alexander Trallianus qui Justiniano Imperante Therapeutica singularum corporis partium scripsit.

Austregilda Contrani Regis Aurelianensis uxor, moritura petijt à marito, ut medicorum, à quibus sanari non potuerat, fauces juberet elidi, quod plusquam barbarè factum narrat Gregorius Turonensis.

Theo-

Theodorus Mauritii Imperatoris Medicus S. Gregorio magno addictissimus.

☉☉ *Sac. VII. à 600. ad 700.* ☉☉

Stephanus Alexandrinus Chymicus.

Quamvis in Europâ medicina jaceret, tamen in pretio fuisse apud Arabes, suspicari licet, cum hi in sequenti sæculo eam instaurandam susceperint.

☉☉ *Sæcul. VIII. à 700. ad 800.* ☉☉

Ægidius Atheniensis Medicus & Philosophus nobilis D. Bened. tectator egregius.

Arabes in Academia Balbaricensi utilem medicinæ instaurandæ dant operam

Joannes Serapionis filius inter medicos celebratur. *Gualterius in tabulis Chronolog. transfert ad sæculum undecimum.*

☉☉ *Sæculum IX à 800. ad 900.* ☉☉

Mirum est, post Carolum Magnum qui facultates omnes vel exules revocavit, vel jacentes erexit, nullum inter medicos celebrari,

Usitatissima hoc Sæculo medendi ratio fuisse videtur per balnea, quæ in Scripturis memoratur.

☉☉ *Sæcul. X. à 900. ad 1000.* ☉☉

Euty chius Ægyptius Batrici filius ex Me.

¶ Medici celebriores 419

medico Patriarcha Alexandr. 933. Babylone
ad Tigrim, hoc est Bagdati, sive Baldaci,
ut Petrarcha vocat, sæculo inclinante me-
dicina præsertim excoli cœpit, siquidem
ad Euphratem testibus Strabone & Plinio
ante Augusti tempora jam interierat. Rasis
magnum medicinæ columen eodem fere
tempore floruit, eum enim docentem Avi-
cenna adolescens audivit.

¶ Sæc. XI. à 1000. ad 1100. ¶

Isaac Beniamin, Jonas Cordubensis me-
dici apud Hebræos nobiles.

Constantinus Afer Casini Monachus,
Mathematicus & Medicus egregius.

Aboali Abinkenni vulgò Avicenna, cui
plurimum medicina debet.

Joannes de Mediolano, cui tribuitur
scholæ Salernitanæ carmen Leoninum.

¶ Sæcul. XII. à 1100. ad 1200. ¶

Joanna fil. Mesuah, sive ut dicimus la-
tinè, Joannes Mesue: tanti cum fecere me-
dici, ut suum Evangelistam appellârint.

Rabbi Moyfes filius Marmônidis:

Averroës non minùs inter Medicos
quàm inter Philosophos nobilis.

Bartholemæus Salivarius, Alphara-
bins 1200.

S. Hill-

S. Hildegartis Virgo librum de Medicina reliquit. *Richer Monachus.*

☉ See: XIII. à 1200. ad 1300. ☉

Hugo de Arato, Demetrius Pepagomenus, Nicolaus Myrepsus, nomen ali- quod inter Medicos tulere.

Rigordus Philippi Augusti Regis Galliarum medicus.

Joannes de S. Ægidio Theologus è familia S. Francisci & arte medendi nobilissimus. Joannes XXI. P. R. cujus liber medicis notus est, *Thesaurus pauperum.*

Quæ sæculo superiore visa est assurgere, hoc iterum sæculo cecidit ars medendi.

Celebres quoque fuerunt Paulus Ægineta, Agapius Alexandr: Stephan. Atheniensis. De quibus nihil certi habetur quo ævo floruerint.

☉ Sacul. XIV. à 1300. ad 1400. ☉

Simon Bredonus, Marcus Beneventanus, Thomas de Galbo, Bonominus Permunensis, Joann. Gatifdenus, Thadæus Florentin, Joann. Bassolus Theologus & Medicus.

Petrus de Apono cognomento Conciliator. Hic ab ægrotante Honorio IV. Rom. Pontif. vocatus centum indies florenos exegit, post recuperatam valetudinem mille donatus est.

Ab hoc sæculo ad nostra usque tempora
medicina magnis aucta est incrementis.

☉ Sac. XV. à 1400. ad 1500. ☉

Paulus Venetus, Hugo Senensis cogno-
mento de Benciis, Mariti. Ficini. cujus aure-
us libellus de triplici vita meritò laudatur.

Hieronymus à S. Fide ex Indæo Chri-
stianus Pseudo Pontificis de Luna Medicus.

Jacobus Forojulianus, Ablosus Medi-
cus, & Mathematicus, Rabbi Abraham
Zacuti senior.

Clementius Clementinus Amerinus suo
ævo apud Italos celebris.

Ludovicus Scarampus ex Medico Flo-
rentinus Ep. Pontificii exercitûs ductor
egregius, & Cardinalis. Raynaldus.

☉ Sac. XVI. à 1500. ad 1600. ☉

Joannes Fernelius, Oliverius, Fracasto-
rius, Rondeletius, Argenterius, Fallopi-
us, Vessalius, Gesnerus, Capiaccius.

Theophrastus Paracelsus omiſſâ consue-
tâ medendi ratione, novam professus est
Chymicam, quâ cum aliis sæcula pollice-
retur, ipse ætatis anno 48 interijt. Magus-
ne fuerit, an medicus? relinquitur in medio.

Incisio corporum hoc & sequenti sæcu-
lo tractata feliciter, multâ & medicos &
Philosophos docuit.

☉☉ Sec: XVII. à 1600. ad 1698. ☉☉

Daniel Senertius, Riverius Mercurialis, Harvæus, Riolani duo, Vallesius Mercatorus, Bartholinus pater & filius, Janfortes, Thomas Willis, Harvæus asserta in humano corpore sanguinis circulatione magnum Medicis lumen attulit.

Transfusio sanguinis ad vires reparandas infeliciter in Gallia & in Italia tentata est.

Dogmatica secta novis inventis ita profecit, ut immutata aliquantulum videatur.

SERIES SEPTIMA.

Mathematica & Matheseos cultores à Christo nato ad 1698.

☉☉ *Secul. I. à 1. ad 100.* ☉☉

Strabo Anasenus Geographus, Strato Sigidem Amasenus, etiam Geographus. videtur verosimilius. Stratonem & Strabonem eundem esse, & geminos factos mendo librariorum.

Trasyllus, Marinus, Tyrius, Hyginus, Mela, Proclus senior.

Andromachus Cretensis primus edit Theorias Planet: sub Vespasiano.

Tibe.

Tiberij Cælaris edicto Mathematici, re-
ctius, damnatæ astrologiæ professores ur-
be pulsi.

☉☉ *Saculum II. à 100. ad 200.* ☉☉

Menelaus Dionysius Halicarnass. alius
ab Historico. Phlegon Trallianus Hadria-
ni libertus.

Diophantus Alexandrinus Algebræ in-
ventor, ut Regiomontanus rectè monet;
quamvis alij Arabi Gebro nobile inventum
hoc tribuere malint. Claudius Ptolemaeus
Astronomiam & Geographiam feliciter ex-
coluit, ideoque & Astronomorum, & Geo-
graphorum princeps semper est habitus.

☉☉ *Sacul. III. à 200. ad 300.* ☉☉

Censorinus libello de die natali, locum
inter Mathematicos obtinuit.

Alexander Aphrotis librum de musica
edidit.

Porphyrus sub Aureliano & Probo, Mu-
sicum opus, & Isagogen rerum musicarum
in lucem dedit.

Anatolius Laodicensis Episc: de nume-
ris scripsit 283.

☉☉ *Sacul. IV. à 300. ad 400.* ☉☉

Gervasius Tiberiensis Anglus Geogra:
Rabbi Adda auctor Calend: Hebraici.

Aëtius Amydenus Medicus, & Mathem.
Abifeida Syrus. Diodorus Monachus, &
Epif: Tarsensis, Eurocius Aſcalonita, Ju-
lius Firmicus, Theon Alexandr. Geome-
tra Hypatiæ pater,

Ruffus Avienus, Pappus Alexandr. Pa-
nodorus Eusebii in Chronolog: emendator.

☉ *Secul. V. à 400. ad 500.* ☉

Diocles cujus supersunt Harmonica.
*Sed videtur ejus ætas incerta, quanquam à
Raymundo hinc collocetur.*

S. Cyrillus Alexandr. S. Prosper Aqui-
tanus scripsere de Cyclo.

Victor Aquitan. auctor novi Cycli.

Urbicius scripto de machinis celebris.

Geminus Rhodius & Philo Thyaneus,
Geometræ.

Ambrosius Merlinus alius à Caledonio
vates Anglorum & Mathem.

Almæon Mathem. & Medicus

Thius circa an. Chr. 500.

☉ *Secul. VI. à 500. ad 600.* ☉

Proclus Lycius Philos: & Mathem: Boë-
thius, Hero senior mechanicus, Martianus
Capella, Marinus Neapolitan: Dionysius
Exiguus Chronol. Anthemius mechanici-
cus, Priscianus Grammaticus edito de pon-
deribus & mensuris libello Mathematicis
accensetur. S. Victor Capuanus scripsit
de

de Cyclo Paschali, Stephanus Byzant: de
urbibus. Hujus epitomen concinnavit Her-
molaus Grammaticus.

Heliodorus Larissæus Geograph.

Mauritius Imperator tactica scripsit.

☉ ☉ *Sac. VII. à 600. ad 700.* ☉ ☉

S. Gregorius Mag. Clericos in musica
erudijt. Ab eo cantus, quo in sacris utimur,
nomen accepit, quamvis eo fortasse prius
usus fuerit S. Ambrosius.

S. Isidorus Hispalensis Arithmeticam &
Astrologiam in libris Originum attingit.

S. Maximus Monachus & Martyr scrip-
sit de Cyclo, & alia sub Heraclio.

Hero junior pariter sub Heraclio. *Opus
ejus quod Peloponica dicitur, dignius & cer-
tius est præ cæteris, quæ suspecta sunt.*

☉ ☉ *Sac. VIII. à 700. ad 800.* ☉ ☉

Heldius monachus cognomento Stephe-
nus, insignis musicus, cujus Beda meminit.

V. Beda claruit syderum scientiâ.

Hemoaidus cognomento providus, Be-
dæ familiaris.

Flaccus Albinus Astrol. Bedæ discipulus.

Jacebant hoc sæculo apud Europæos
Mathematicæ disciplinæ, quibus in Asia
operam Arabes dabant.

☉☉ Saeculum IX. à 800. ad 900. ☉☉

Carolus Magn. Abdalla Rex Persarum, Alfredus Angliæ, Maimones Calipha Babylon: cujus iussu Almagestum Ptolomæi Arabicè redditum, Leo filius Basilii Macedonis astrorum scientiam adamârunt.

Dungallus reclusus, Wandelbertus Diacon, Nortgerus Musicus, Barlaamus Monachus Algebrâ clarus, Joannes Scotus Eringena, Geber, Hugbaldus Musicus, Albateguius, Massala, Albumasar, Altragatus seu Alferganus.

☉☉ Saeculum X. à 900. ad 1000. ☉☉

Gerebertus postea Sylvester II. Pontif. Max. quem apud rudes magiæ pessimæ suspèctum fecit Mathefis.

Alpharabius Philos. & Astronom: celebris 980.

Anonymus auctor *Horti geographici* circa annum 1000.

Hilpericus Monachus S. Galli scripsit tractatum de computo Ecclesiastico.

☉☉ Saecul. XI. à 1000 ad 1100. ☉☉

Constantinus Porphyrogenitus.

Osbernus Cantuar. Hermannus Contract. Abomasus, Serapion, Guido Aretinus, musicarum notarum inventor Menachus, mox Card. Alhainson Arabs, Franco Scho-

& cultores Mathematicos 427

Scholasticus, Constantinus Afer Casini Monachus, Pandulphus Capuanus, Guillelmus Abb. Musicus & Astrolog.

Erardus Monach: novæ tabulæ Astrolog. à Persis vulgatæ.

Musica felicissimum hoc Saculum.

Sacul. XII. à 1100. ad 1200.

Rab. Abraham Athelardus, sive Adhelardus, Daniel Morlæus: Abraham Ben Ezra, Alpetragius, Almagon Almanforius, Robertus Lincolnensis, Humenus Ægyptius, Clemens Langconiensis, Benchore, Omar Tiberiadis Astrol: Averroës, Alderius vulgò Geographus Nubiensis, Abiseldada Geographus Arabs & Princeps Syriæ. Campanus Novariensis.

Sac. XIII. à 1200. ad 1300.

Jordanus Nemorarius, Hali filius Alben regalis, Joannes de Sacrobosco, Alexander de villâ Dei, Jacobus Alkindus, Alphonfus X. Rex Castellæ, Vitellio. Rogerius, Baconus, Guido Donatus.

Albuassin sive Alboazen, Henricus Baten: Rab: Isaacus Hazan, qui in tabulis Alphonfinis conficiendis defudavit.

Joannes Murfia, Musicum Aretini Guidonis inventū 300. circiter post an. perfecit.

Ptolomæi magna constructio latinè vertitur 1230.

Tabu

Tabulæ ab Alphonso Rege Alphonsine dictæ 200000. num: sumptu à pluribus elaboratæ 1270.

☉☉ *Sæc. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉☉

Thebit Arabs primus in Astronomia motum trepidationis notavit.

Profatius Judæus, Petrus de Apono, Ismaël Abifelde, Rab: Levi, Gerardus Cremonensis, Joann. Cantuari. Barlaam Monachus Calaber, Joannes Eligerus, Marcus Beneventanus, Joannes de Saxonia, Joann. de Lineriis, Henricus de Hassia, Isaac. Argyrus Monachus scriptis inelytus.

Barbaris numerorum notis 1. 2. 3. &c. per Arabes vel Indos inventis hoc sæculo uti coepit Italia.

Maximus Planudes Diophanti Arithmeticam commentariis illustravit.

☉☉ *Sæcul. XV. à 1400 ad 1500.* ☉☉

Ulugh Beigh Tamerlanis nepos.
Gazulus Raguseus, Petrus de Alliaco Regiomontanus, Purbacchius, Joannes Blanchinus, Leo Baptista, Albertus, Dominicus Maria Bononiensis Copernici præceptor, Nicolaus de Cusa Cardin. Paulus de Mittelburgo

Nicolaus Sophianus Geograph.

Abraham Zacuti Mathem. & Medicus.

Coper-

Copernicus qui pridem sepultam Astro-
nomiæ sectam revocavit. *Eam nimirum*
qua solem in mundi centro statuit, Roma
damnatam ut scriptura S. repugnantem.

☉ Sac. XVI. à 1500 ad 1600. ☉

Milichius, Wernerus, Lindanth, Buten
Stoefferus, Joachimus, Junctinus, Renzo-
vius, Finæus, Gauricus, Gemma Frisius,
Schonerus, Munsterus Pitatus, Mauroli-
cus, Gyraldus, Mœstlinus, Sixtus ab He-
minga, Tycho Brahe, Glareamus, Nonius,
Comandinus, Ramus, Petrus Appianus,
Ortelius, Guillelmus Landgravius, Aloy-
sius Lilius, Scaliger.

Isti in Ptolomæo Copernicus, ita in hoc
Tycho plura correxit, hinc tertia & me-
dia inter Ptolemaicam & Copernicanam
Astronomorum secta enata est, quam Ty-
chonicam appellant.

☉ Sac. XVII. à 1600 ad 1698. ☉

Clavius, Vieta, Stevinus, Lydia, Schnel-
lius, Hadrianus Roman. 1615 Langius, Ne-
perus, Goclenius, Lucas Valerius, Baran-
zanus, Maginus, Pitiscus, Longomonta-
nus, Galilæus, Blancanus, Gassendus, Kep-
plerus, Argolus, Lonsbergius, Griember-
gicus, Havelius, Metius, Guldinus, Mer-
senius, Cavalerius, Scheinerus Ghetaldus,
Claramontius, Bettinus, Gregorius à S.
Vin-

Vincentio, Petavio, Zucchio, Billy, Torricellio, Ricciolo, La Lovera, Tacquet, Kircherus Fuldenf. Mathematicus hujus sæculi celeberrimus, Borellus, Millicetus, Schottus.

Post inventum Telescopium ingentes Astronomia progressus habuit. Anglorum, Gallorum, Batavorum navigationes Geographiæ emendandæ plurimum contulerunt.

Mathematicorum Academia Parisiis à Ludovico XIV. instituta.

SERIES OCTAVA.

Historia & Chronologia à Christo nato ad an. 1698.

☉ *Sæculum I. à 1. ad 100.* ☉

Trogus Pompejus Narbonensis, cujus epitomen habemus à Justino.

Titus Livius Patavinus, cujus historiæ Rom. libri 35. tantum supersunt ex 122. quos ut minimum scripsit.

Dionysius Halicarnass. Valerius Maximus, Lucas Finestella, Vellejus Paterculius, Q. Curtius, Cremutius Codrus.

Joseph & Justus Hebræi sub Vespasiano: Achaia Presbyteri S. Andreae mortem scripsere.

Abdias Babylonis ad Tigrim, hoc est, Bag-

Bagdati Episcopus, nam testibus Strabone, & Plinio Babylon ad Euphratem hoc ævo jam interierat, *hujus historia vel supposititia vel corrupta est.*

☉ Sacul. II. à 100. ad 200. ☉

Tacitus, Suetonius, Tranquillus, Ariannus, Solinus, Ælius, Phlegon, Lucius Florus, Appianus, Alexandrinus, & Justinus sub Antonino, Diogenes Laërtius, Ælianus, Pausanias.

Aidelgastus vates Francorum vitam Saxonis Regis litteris consignavit, Gegesippus senior primus Ecclesiasticæ historiæ scriptor. Hegeſippus junior vixit sæculo 10.

☉ Sacul. III. à 200. ad 300. ☉

Marius Maximus, Dio Cassius Nicæus Herodianus, Lollius Urbicus, Cordus, Encolpius, Ælius, Sabinus, Volcatius, Terentianus, Curius Fortunatianus.

Julius Africanus, D. Pontius Diaconus, & Aurelius ejusdem Socius, Historici Ecclesiastici.

Anthero Rom. Pont. plurimum debet Ecclesiastica historia cum per Notarios res martyrum impensius scribi jufferit, successere Notariis, qui nunc Protonotarij Apostolici appellantur.

☉ Sacul. IV. à 300. ad 400. ☉

Asclepiodotus, Claudius Eusthenius,

Æli-

Ælius Spartian. Vulcatius, Gallican. Trebellius Pollio, Julius Capitolinus, Ælius Lampridus, Flavius Vopisc. Sextus Aurel. Augustus scriptores.

Lactantius Firmian. Martyrum mortes. Ecclesia persecutorum libro peculiari descripsit.

Ammianus Marcellin. sub Gratiano, Eusebius Cæsariensis, Parmenian. Donatiba mendax, Evagrius Antiochenus Ep. S. Dorotheus Tyrius. *Ab hoc Dorotheo non est scripta Synopsis de vita & morte Apostolorum mendaciis referta.*

Idaius Clarus, Flavius Dexter.

S. Amphilochio falso attribuitur vita S. Basilij Magni.

☉ *Sæcul. V. à 400. ad 500.* ☉

Marcus Gazensis Diac: Eunap: Sardinian: S. Hieronymus, Zozimus Christianorum hostis, Severus, Sulpitius, Palladius Galata Ep. Henopol: Paulus Orosius, Ruffini Aquilejens: Philostorg: Giltas Albanic. anno 512. Possidius Calamensis Ep. Socrates & Sozomenus, S. Prosper Aquitanus, Theodoret. Diadocus Ep. Paulin Petricordius, Constantin Lugdunens. S. Victor Vitenfis, Julianus Pomerius, Gennadius Massiliensis, Basilus Cilix.

Heliodorus Tricæ Ep. historiæ seu verius fabulæ Æthiopiæ scriptor sub Theodoro Magno & filiis.

☉ Sacul. VI. à 500. ad 600. ☉

Laurentius Mellissus Episc. Cogitosus
 Monachus Scotus, Jornandes Gothus Ep:
 Liberatus Diaconus, Procopius Gazæus,
 Victor Tonnensis Gildas Badonicus, Leon-
 tius Byzantinus, M. Aurelius Cassiodorus,
 Melchicus Avelonius, Agathias, Marcus
 Lausan: Episc: Eulthatus Presb: Joannes
 Biclariensis, S. Gregorius Turonensis,
 Evagrius Scholasticus.

*Chronicon quod assignatur Datio Medio-
 lan: merito suppositum haberi debet.*

Marcellinus Comes & Achilles Tatius
 hic plerumq; locantur, sed ævi sunt incerti.

☉ Sacul. VII. à 600. ad 700. ☉

S. Gregorius Mag: Paulus Emeritensis.
 Theophilactus Simocata, Faustus Monach.
 Leontius in Cypro Episc.

Maximus Cæsaraugustan. cujus extant
 libri de gestis Gothorum in Hispania.

Joannes Moschus auctor Prati Spiritua-
 lis. Auctor anonymus Chronici Alexan-
 drini. Paulus Diacon. Neapolit. S. Isi-
 dorus Hispalen: Secundus cognomento
 Servus Dei scripsit de rebus Longobardorū.

Jonas Bobiensis Abb:
 Nonnus Galfridus Cardin:

Audoneus Episc.

OO

Sac.

☉ Sac. VIII. à 700. ad 800. ☉

Theophanes Byzantinus, Adamnanus
seu Adamannus Scotus.

Venerabilis Beda scripsit Anglorum Hi-
storiam & Martyrologium.

*Supposititium est Martyrologium quod inter
eius opera circumfertur: genuinum edidit
PP. Bollandi continuatores in tom. 2. Martij.*

Hebdius cognomento Stephanus.

S. Marcellinus Presbyter, Isidorus Pa-
censis Epif:

Gregorius Amartolus Tarasij Patriar-
chæ syncellus,

Paulus Diaconus Warnefridi filius:

☉ Sacul'um IX. à 800. ad 900. ☉

Carolus M. de historia optimè meritis,
subjectarum sibi gentium res gestas, nondum
litteris consignatas diligenter scribi man-
davit *Krantius*. Ahyto Epif: Gildas Sar-
chorensis, Tilpinus, vulgò Turpinus, fa-
bulator potius quàm historicus, Theopha-
nes Ab: Nisephorus Patriarcha C. P. The-
ganus, Eginhardus, Anastasius Bibliotheca-
rius. Nithardus Caroli M. nepos: Hildu-
nus Ab Ferculphus Monach. Rabanus Mau-
rus, Lupus Servatus Ab: Wandelbertus
Florus Magister, Walafrius Strabo, Jo-
annes Diacon: Ulfuardus, Ado Vienn: Pe-
trus

erus Siculus, à Baronio Lucas appellatur.
Nicetas David, Herempertus.

☉ ☉ *Saeculum X. à 900. ad 1000.* ☉ ☉

Rhegino Ab: Constantinus Prophyroge-
nitus, Bertharius Presb: Odo Monach.
S. Medardi & Odo Cluniac:

Bernerus Monach: Luitprandus Episc.
Flodoardus Rem. Joannes Asser.

Rotgerus Monach. Witichindus Cor-
bejensis, Occo Friso Rosuveita Virgo. Not-
gerus Leodier: Dudo S. Quintini Decanus,
Hegecippus iunior vel in fine hujus, vel ini-
tio sequentis sæculi.

*Historia circa hac tempora mendosior facta
est, quia fabulosa historia apud Hispanos &
Gallos inclaruere.*

☉ ☉ *Saecul. XI. à 1000 ad 1100.* ☉ ☉

Abbo Floriac. Abb. Aimoinus Floriac.
Harigerus Ab. Megentridus, Olbernus
Cantuar. Dithmarus, Ademarus Monach.
Baldricus Dolensis Ep: Otorannus Glaber
Anselmus Leodiensis, Hermannus Con-
tract. S. Otilo Ab. Drogo Episc. Wiber-
tus Tullensis, Ado Trevirensis, Benno
Card. *exigua fidei*

Georgius Cedrenus. Joann. Curopalates,
Lambert. Schafnaburgensis. Adam Bremen-
sis, Bruno Abbas.

O o 2

Maria:

Marianus Scotus, Xiphilinus, Paulus
Beuriedens. Gaufred. à malaterra.

Guillelm: Apulus, Berdold. Constantiens.
Othlonus, Indulph. Ab. Lupus Protospata.

☉ Sacul. XII. à 1100. ad 1200. ☉

Osbertus Cantuariens. qui perperam
cum Osberno confunditur. Leo Orien.
Cardin. Baldric. Noviodun. Alfredus Be-
verlacen. Sigebert. Turgotus, Florent,
Vigorniens. Zonaras, Pandulph. Pisan.
Card. Cosmas Pragens. Anna Comnena,
Fulco Benevent. Albertus Aquinensis,
Fulcher. Padmerus, Domnizo, Hermann.
Ab. Tornacens. Guillelm. Malmesburiens.
Baldricus Dolensis, Anselm. Gemblacens.
Henricus Guntidonens. Constantin. Ma-
nasses, Helmoldus, Michaël Glycas, Joann.
Cinnamus, Joann. Sarisberiens. Radevius
Otto Morens, Petrus Comestor., Gode-
fridus, Viterbiens. Guillelm. Tyrius, Guil-
lelm. Litia.

☉ Sac. XIII. à 1200. ad 1300. ☉

Saxo Grammaticus, Nicet. Choniat.
Helinand. Gunther. Röcher. de Hovedena.

Rigordus, Colmann. sapiens, Rodulph.
Coggestal, Arnoldus Lubecens. Cassarius
Heisterbacens. Abb. Urspergens. Roderic.
Ximenius, Luc. Tuden. Jacob. de Vitria-

co Card. Matthæus Paris, Albertus Germanus, Joann. de Columna auctor *Matris historiarum*, Cantipratan. Brocard. Georg. Logotheta, Martin. Polonus, Guilhelm. de Nangis.

☉ ☉ *Sæc. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉ ☉

Matthæus Westmonasteriens. Nicolaus Trivertus, Simeon Metaphrast. Bernard. Guido, Henricus Stero, Siffridus, Ederard. Altahens. Ludolph. Carthusian. Nicephor. Callistus, *in aliquibus fidei exigua*. Theodorus Anagort. Nicephorus Gregoras Pachymer, Radulph, Baldacc. Volum. Ab. Ptolomæus Lucens. Joann. Matthæ. Philipp: Villanij, Ranulph. Hygden, Radulph. Marhan, Albert. Argentin. B. Raymund. Capuan. Henric. Knygton. Aito Armen.

☉ ☉ *Sæc. XV. à 1400. ad 1500.* ☉ ☉

Froissartus, Theodor. Niem. Poggius, Georg. Phranza, Joann. Brando, Petr. de Duisburg, Leonard. Brunus vulgò Aretin. *malè confunditur cum Aretino poëta.*

Longinus Wallingham. Werner. Westphal. Palmerij duo, Valla, Joann. Anton. Campan. Blond. S. Antonin. Platina, Æneas Sylv. Gobelin. Persona, Monstrelletus Trapezuntin.

Fulgos. Cor. Ambros. Camaldul. Wimpeling. Bonfinius Annus Viterbien: *cujus Bero*

Berosus commentitius habetur, Laonic
Chalcondytus Gegvinas.

☉☉ Sac. XVI. à 1500 ad 1600. ☉☉

Sabellicus, Jacob: Philipp, Bergom
Collenut: Cominen. Leander, Albert. Nau
cter. Petr, Crinit, Simonetta. Guicciardin.
Ritius, Lang. Rivall Joann. Magnus, Olaus
Magn. Krantius Volatteran. Polydor: Vir
gil. Paul. Armil. Boëth Aventin. Trithem.
Panvin. Dubrav. Lazius, Fazell. Bembus
Cardin. Jovius Cromer. Ferdinand. de Ca
stello, Morales, Surita, Folleta, Flamma,
Lippomann. Surlus, Sigonius, Lesæus,
sanderus, Belforest. Genebrard. Oforius,
Buchanan. CiacconIn. Florimund. Re
mond. Petrus Opmeerus.

☉☉ Sac. XVII. à 1600 ad 1698. ☉☉

Cæsar Baronius Card. Maffejus, Maria
na, Orlandinus, Vinand, Piglius, Thuan
Sacchin. Avila, Gratian Rosneid. Paruta
Bzovius, Bover. Bentivol. Card. Famian.
Strada, Capriata, Turtur. Grotius, Gram
mont. Bolland. Luffinian. Ughellus, Sa
manthani fratres Alphord. Labard. Bap
tista Nanus, Sfortia Pallavicin. Card. Bouf
siers Raynald. Labbe, Gallat. Dondin.
Campell. Henschen. Le Coint. Oldoin Da
niel Bartolus.

*Omittuntur qui in vivis adhuc sunt tamet
si meritiſſimi.* SERI:

norum puer in Agone Capitolino Victor:
Poëtæ.

*Eloquentia, qua in liberis populis semper ma-
ximè valuit, Cesaribus rerum potentibus Ro-
ma prius à Rostribus, mox & à foro pene repul-
sa languet.*

☉☉ *Sæcul. III. à 200. ad 300.* ☉☉

Eugamus, Porphyrius, qui & Philoso-
phus, Eumenius, Rhetores. Tatianus Rhe-
tor & Orator Christianus S. Justini Marty-
ris discipulus magno cum Plausu in prima
ætate docuit Oratoriam, Eusebio teste,
sed postea errorum Magister factus est En-
cratarum parens.

Numeriano Imperat. posita est Statua in
Bibliotheca Palatina, cum inscriptione
D. Numeriano Oratori Potentissimo.

Oppianus Cilix Halieutic: Scriptor, Ne-
melianus Olympus, qui de Venatione scri-
psit, Poëtæ.

Philippus Imperator ad coërcendam
Poëtarum licentiam, eorum nomina delet
ex albo Professorum 248.

☉☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉☉

Minervius Burdigal: Gennadius, Muso-
nius, Homerus, Libanius, Marius, Victo-
rinus, Nazarius, S. Augustinus: Rhetores.

Eunomia Virgo Christiana eloquentiæ
laude par Patri Nazario. *Euseb.*

Pro-

Oratoria, Poësis 441

Prohæresius, Julianus Imperat: SS. Gregorius Nazianz. Basilus, Gregor Nyffenus, Hilar: Pictav. Hieron. Ambros. Oratores.

Trifilius, Juvencus Presby: S. Gregor. Nazianz, S. Paulin. Nolan. Festus, Avien: Symposius Celsus, Palladius, Rutilius, Junior, S. Damafus. Poëtæ.

Refloerunt hoc Saeculo eloquentia & poësis, qua iacebant superiore Saeculo.

⊙ *Saecul. V. à 400. ad 500.* ⊙

Symmachus, Aufonius Gallus, Synesius Sylvius Bonus Aufonii æmulus. L. C. Marius Victor, Godelbertus, Sidon, Apollinaris, S. Hilarius Arelat. Rhet. & Orat.

Eloquentia qua superior e Saeculo in foro silere incepit, nunc in templis tonat.

Prudentius, Proba Falconia, Synesius, Aufonius, Ruffin. Florid, Dracont. Presb. Claudian Rutilius Gallican. Sylvius Bonus. Cyrus Panoplita, Rustic. Elpid. Theodorici Medicus, Poëtæ.

Claudianus dictus est ab Imperatoribus Theodosio & Honorio, qui statuam illi posuerunt, Poëtarum gloriosissimus.

⊙ *Saecul. IV. à 400. ad 500.* ⊙

Boëtii Poësi nihil illustrius habuit hoc ævum, laudatur & Helpis ejus uxor Poëtria nobilis,

M. Au-

M. Aurelius Cassiodorus Rhetor.
 Marinus Neapolitan. Magistri Procli
 tam solutâ & vinctâ oratione descripsit.
 Thelesinus Ælius, Arator, Alcimus, A-
 vitus, Melchicus Avellonius, Merlin. Cal-
 cedonius Britannorum Vates, S. Venan-
 tius Fortunatus Epif. Pictav. Poëta.
 Cosroës II. Persarum Rex Græcos Scri-
 ptos & Poëtas Persicè vertit.

☉ Sac. VII. à 600. ad 700. ☉

S. Columban. Abb. Orient. Ep. S. Eugen-
 Toletan. Junior, Gregor. Pisid. Poëta.
*Hoc Saculo eloquentia omnino in Italia de-
 fecisse visa est.*

Poësis verò apud Arabes hujus artis a-
 mantissimos maximè floruit, quare aliqui
 inter eos Caliphæ carminum gloriâ incla-
 ruère, ita *Huetius*.

Alcoranum Mahometes Rhythmicis ver-
 sibus condidit, ut imperitæ multitudini gra-
 tius accideret. *Genebrard.*

☉ Sacul. VIII. à 700. ad 800. ☉

S. Adelmus, & Iglacus Rhet. & Poëta.
 In Bedæ celebri Epitaphio (si hoc ævo
 scriptum est) Rhythmici carminis initium
 agnoscimus. Quod sic habet, *hæc sunt in
 fossa Bedæ Venerabilis ossa.*

Caro-

Carolus M. Hadriani I. Pontif. sepulchrum carminibus decoravit.

Hymnos cum laude scriptere Paulus Diacon. Warnefridi f. & S. Cosmas Hierosolym. Maiumæ Epif.

☉☉ *Sæcul. IX. à 800. ad 900.* ☉☉

Epitaphium Bonifacio IV. Scriptum sub Gregorio IV. docet jam Rhythmica carmina placuisse. *Papebrochius in Propyl.*

Theodulphus Episc. Aurelian. donatus est à Ludovico Pio libertate & Infulis merito poëticae artis, ut aliqui scribunt.

Wandelbertus, cujus est Metricum Martyrolog. Bedæ falso adscriptum.

Hugbald. Monach. scripsit in laudem Calvitii ad Carolum Calvum 300. carmina, quorum omnia verba incipiunt à littera C.

Bristan. Corylanens. Heiricius Milo, Salomon F. Abo, Poëtæ.

Raban: Maur. Hilduin. Ab. Orat. & Poët.

☉☉ *Sæcul. X. à 900. ad 1000.* ☉☉

Leo VI. cognomento sapiens Imperat. & Orat. Constantinus Porphyrogenitus Poët.

S. Odo Cluniacens. Ab. & Rosuvita seu Rosuvinta Sanctimonialis, Poësin adamârunt.

Simeon Junior scripsit hymnos.

In Italia nullus est habitus, vel Oratoris vel Poëtæ nomini par teste Sigonio.

Heri-

Herigerus Ab. Laubiens. Poëta.

Hermannus contractus scribendis Hymnis claruit.

☉ Sac. XI. à 1000. ad 1100. ☉

Michaël VII. Imper. Græc; Musarum plus æquo amator, Guillelmus Apulus Poëta, Historic.

Villeramus Ab. solutâ & vincâ numeris oratione Cantica illustravit.

Alphan. Epif. Salernitan Orator & Poëta

Robert. Gall. Rex, S. Odilo Ab. Cluniac. Rhythmos scripsere, Roberto tribuitur Hymnus qui canitur in Ecclesia, *Veni sancte Spiritus*

B. Petr. Damiani à Musis non abhorruit.

In nummo Victoris II. Pontific. manus è nube clavem D. Petro porrigit, cum Lemmate, *tu pro me navem liquisti, suscipe clavem.*

R. Selon Ben Ghebitol Hispan. Rhythmicorum apud Hebræos carminum auctor.

☉ Sacul XII. à 1100. ad 1200. ☉

Galfredus Rhetor & Poëta.

Baldricus Guntherus, Joannes Tretzes,

Godfridus Vinton. Guillelm. Cestrenf. Rupert. Tuitiens. Ab. Petr. Fictaviens. Joseph Iscan. Marbod. Episc. Poëtæ.

Hildebertus Epif. Poëta & Orat.

Leo ob excellentiam in pangendis Carminibus Rhythmicis nomen illis fecit ut *Leonina* dicantur, Papebrochius.

Italici rythmi primò apud Siculos usurpati, mox ab illis sequenti sæculo transierunt ad Italos.

Sec. XIII. à 1200 ad 1300.

Cyrus Prodromus, Sylvester Gyraldus, Matthæus Vindocinensis, Poëtæ.

Arnaldus Daniel ex quo Dantes & Petrarcha plurimum profecere.

Joannes de Meung, Gallicæ eloquentiæ parens & Poëta.

Stephanardus de vico Mercato Chronicon metricum edidit, Engelbert: Ab, Poëta.

Quito Aretinus & Entius Rex Sardinia Poëte Itali.

Dantes Aligerius Poëtarum Italorum doctissimus.

Sec. XIV. à 1300. ad 1400.

Maximus Planudes Poëta.

Franciscus Petrarcha Rhetor, Orator, Poëta latinus, & Italus laureâ donatur in Capitolio 1341.

Fatius de ubertis, & Franciscus Barberinus Poëtæ Hetrusci.

Franciscus Petrarcha, excussis Italiae bibliothecis, neglectos veterum scriptorum Codices in medium legendos protulit.

Sæcul. XV. à 1400. ad 1500.

Jovianus, Pontanus, Hermolaus barbatus, Nicol. de Clemang, Rhet: & Poëtæ.

P p

Tri-

Trifiodor. Petrus de Rosenheim Poëta,
Rodolphus Agricola Rhetor.

Aeneas Sylvius postea Pius II. Orator,
ævo suo, quotquot in Europâ viverent,
omnium eloquentissimus.

Jacobus I. Scotor: Rex patrii carminis
gloriâ nulli secundus. *Leslaus.*

Jacobus Wimpeling. Angelus Policia-
nus Leon. X præceptor, Rhet. Phil. Poëta.

Maximilianus I. Imperat. Germanica
Poëmata scripsit.

☉☉ *Sac. XVI. à 1500 ad 1600.* ☉☉

Majoragius, Muretus, Amasæus Ro-
soltell. Beroald. Longol. Perpinian. Paris
arola, Cavalcant. Bentius Rhet. & Orat.

Baptista Spagnolus vulgò Mantuan. Sa-
nazar Fracastor. Vida Navager. Amalthei
fr. Buchananus Poëtæ latini, Ronfar-
dus Poëta Gallus.

Laudantur inter Italos Boiardus, Casa,
Bemb. Pulcius, & Alamann. Areost. & Tass.

Selimus I. Turcarum Imper. poësis cul-
tor apud suos.

☉☉ *Sac. XVII à 1600 ad 1698.* ☉☉

Stephonius, Strada, Vossius pater, Gal-
lutius, Petiot, Patavius, Causin. Octa Fer-
rarius, Gradus, Sfortia Pallavicin, C,
Dondinus, Favoricus Rhet. & Orat.

Galli

Galli veram hoc ævo veteris eloquentiæ speciem cœpisse videntur.

Stephانيus, Pulcharell. Torrent. Sarbiev. Barlæus, Crotius, Balde, Horschius, Dondin. Vallius Favorit. Rapin. Poëtæ. Quibus præsidium & decus addunt Urbanus VIII. & Alexander VII. Avancinus, Masenius, Orat. & Poët.

Itali Poëtæ: Guarinus, Marinus Tansillus, Chiabrera, Testius, Cæsarini. Bonarelli Ciampolus, Julius Rom. Rospilios. Sidus Olorum & Pontifex Rom.

Oratores vel Poëta viventes adhuc quamvis laureâ dignissimi non ponuntur.

SERIES DECIMA,

Philologia, usus linguarum & Grammatica à Christo nato ad 1698.

Sæculum I. à 1. ad 100.

M. Verrius Flaccus, Probus Beritensis, Q. Remnius Palæmon, Demetrius Ixion, Grammatici.

Sextus Pom. Festus vixisse putatur hoc sæculo, sed ætas ejus incerta.

Asconius Pedianus, Ciceronis schoiastes, Columella, Philol.

Auream Latini sermonis aetatem ad extrema Augusti tempora, argenteam verò ab huius ad Neronis mortem eruditissimi Grammatici producunt. Videri potest Scioppius in opusculo de Stilo historico, & variis Latinae linguae aetatibus.

☉ *Saecul. II. à 100. ad 200.* ☉

Apollonius Alexandrinus: ejusque filius Herodianus sub M. Antonino Grammatici celebres apud Græcos, Nicanor Heremiae filius Grammaticus Græcus. Aulus Gellius noctium Atticarum scriptor, quem alii Agellium dicunt, floruit Romae sub Antonino Pio.

Aenea Latini sermonis aetas, quae Vespasiani verum potius coeperat, Hadriano moriente desinit. Ferrea succedit aenea usque ad initium quinti à Christo nato saeculi, hoc est usque ad tempus quo Roma expugnata est à Gothis, quibuscum loquendi, barbaries infusa est Roma.

☉ *Saecul. III. à 200. ad 300.* ☉

Censorinus praeter librum de die natali, de accentu opus edidit à Sidonio Apollinari saepe laudatum, ideoque Philologis & Grammaticis rectè adnumeratur.

Lupeccus Berythius, Philæmon Porphyrius Tyrius Grammatici hujus opera ad Grammaticam spectantia numerantur à Suida. Malchio

Malchio Presb. Rhetoricæ & Gramm.
Professor præfuit scholæ Antiochenæ, *Eu-
seb lib. 1 cap. 23.*

Latini sermonis proprietates hoc ævo
servata est à jurisperitis Papinian: & a iis.

☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉

Prohæresius, Flavius, Vegetius, Ma-
trobios Philol.

Evantius Græcus, Ælius Donatus, qui
vetustis auctoribus explicandis lapsam La-
tinum sermonem conatus est instaurare

Gulphilas Gothicarum litterarum inven-
tor, ut quidam scribunt, Grammaticus.

Sosipater Charisius, Diomedes hoc sæ-
culo à quibusdam locantur, sed incertum est.

Iam sub Iunioris Theodosio Græci sermonis
candor obfuscaris cœperat, ut ex inscriptioni-
bus ejus temporis colligitur.

☉ *Sæcul. V. à 400. ad 500.* ☉

Sub initium V. Sæculi finitur ferrea ætas
Latini sermonis, quam lignea consequitur
ad tempora Iustiniani. Scioppius.

Hiparchius Alexandr. Gramm. Græ-
cus. Servius Virgilij interpres, ut videtur
nonnullis.

S. Augustinus Grammaticalia scripsit.

Puncta Hebraica, quæ Vocalium instar
essent legenti, excogitata primum à duo-

bus Masoretharum Principibus an. 478. hi fuerunt Aaron Ben- Aser & Jacob Ben-Nephtali, sed alicubi dissidentes, Prioris Editionem Hebræi occidentales, Posterioris Orientales plerumq; sequuntur. Genebrard.

☉ ☉ *Sæcul. VI. à 500. ad 600.* ☉ ☉

Luteam ab hoc sæculo lingua latina atque Grammatici numerant cum Longobardis regnantibus. Novum loquendi genus ex Plebe Romana & Germana conflatum, in usum est. Scioppius.

Orion Thebanus Græcus Grammaticus, Fulgentius Placiades, Suidas Monachus, Priscianus, Grammaticus & Philol. Græcus.

S. Gregorius Magnus lib. 6. Ep. 9 fatetur se Græcè nescire, nec esse Constantinopoli, qui Græca latinè reddere possit. hinc utriusq; lingua magnus neglectus liquet.

☉ ☉ *Sæcul. VII. à 600. ad 700.* ☉ ☉

Deperditam initio huius sæculi linguam latinam docet Rou in tab. Chronolog. 606.

S. Isidorus Epif. Hispal. celebrem de verborum originibus librum scribit; non desunt, qui nobile opus alii tribuant,

Joannes Stobæus & Nennius Banchorens. Philol.

Maidulphus Scotus Græcæ, latinæque linguæ scholam in Anglia aperuit, ut apud exteros colerentur, quæ in natali solo apud suos negligebantur. Lesleus.

Felix

Felix Longobardus Grammaticus quem laudat Paulus Diacon.

☉☉ *Sæc. VIII. à 700. ad 800.* ☉☉

Beda Venerabilis ejusque discipulus Alcuinus Grammatica scribunt. *Vossius. Hoc & sequenti saculo insignis erat nomenclatura Grammaticum appellari.* Monachi Byzantio à Copronymo pulsi Romæ à Stephano III. locantur in Monasterio, quod sub illis Græcam linguam instaurantibus Græcæ scholæ nomen invenit.

Carolus Magnus Româ Latinos Grammaticos in Galliam vocat.

Walid Saracenorum Calipha prohibet Græcè aliquid litteris consignari vultque omnia scribi Arabicè.

☉☉ *Sæculum IX. à 800. ad 900.* ☉☉

Phocius Patriarchæ C. P. Philolog. eruditissimus, sed vir pessimus.

Paulinus Ep. Forojulienfis & Joan. Scotus Eringena, Smaragdus Abb. S. Michaëlis Grammat.

Rabanus Fuldenfis primus in Germaniam Græcas litteras invexit.

Caroli Magni nepotibus imperantibus Gallicæ & Italicæ linguæ principia notant plerique Scriptores.

☉☉ *Sæculum X. à 900. ad 1000.* ☉☉

Salomon Constantienfis Epif. Alphricus Ab. Abindonenf.

Alfre.

Alfredus Rex. SS. Dunstanus & Athelwaldus Episcopi jacentes post Danorum irruptionem latinas litteras in Anglia excitant.

Ratherius Episc. libellum suum de arte Grammatica inscripsit *Serva dorsum*, quod puerorum dorsum servare possit à flagris.

R. Adonim. Ben-Tammim Grammaticam Hebraico-Arabicam dedit.

Ex Epitaphio Gregorii Quinti Roman. Pont. discere licet, iam hoc sæculo vulgarem, hoc est Italicam linguam à latina fuisse discretam.

☉☉ Sacul. XI. à 1000. ad 1100. ☉☉

Joannes Curo-Palates Philos. Græcus Cognomen aula seu Palatij ministrum natus, aliis dicitur. Joannes Scilizza.

Papius Longobardus auctor magni Dictionarij Latini. à Trithemio transfertur in Sacul. XIII, aliis autem videtur hic ponendus. Apud Italos nullus hoc saculo litterarum cultus.

Apud Hispanos littera Hebraica florere incipiunt, ut habet Genebrardus.

Hinc R. Juda Davidis F. Rab. Jonas Cordubensis, Moses Kimchi, Davidis frater. Grammatici nobiles Gualterius.

☉☉ Sacul. XII. à 1100. ad 1200. ☉☉

Eustathius Homeri interpres & Joann. Saresberiensis Philol.

R. Aben-

linguarum & Grammatica 453

R. Aben-Efrâ, sive Abraham Ben Efrâ
& R. David Kimchi Hebræi Gramm.

Romanus populus linguâ, quam nunc Italicam dicimus, hoc ævo utebatur, liquet ex Epist. Cleri Romani ad Ænoharbum data an. 1169. apud Baronium, in qua hæc verba adducuntur Papa Vittore S. Pietro Pelegge.

Ante Philippum Augustum nullus liber Gallicâ linguâ scriptus fuerat, & probabiliter etiâ nullus Italicâ. *Genebrard.*

☉ *Sæcul. XIII. à 1200. ad 1300.* ☉

Ugutio Ferrariens. E: auctor Dictionarij
Alexander de Villa Dei Grammat:

Arnaldus Daniel Poëta Provincialis patriam linguam perfecit, ex qua deinde Etrusca sive Italica ditata est.

Græca vulgi lingua imperantium Francorum vocibus pluribus admissis à litterata omnino defecit.

Dantes Poëta Etruscæ linguæ nitore plurimum contulit, usque ad 1321. quo Ravennæ decessit.

☉ *Sæc. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉

Petrarcha Provincialium vocibus ad Italicam formam inflexis linguam patriam amplificat.

Nicolaus Oresimus Philos. Emmanuel Chrysoloras Philos. & Grammat:

Leonardus Aretinus Philologus.

Lati-

Latina lingua apud Hispanos hoc aevō pro-
pmodum extincta est, cum nullus in foro illius
esset usus, iusserat enim saculo superiore Al-
phonſus sapiens ut res Forenses agerentur lin-
guā Hispanica.

Emmanuel Chryſoloras 1395. in Italiam
quasi postliminio reducit Græcas litteras,
quæ per annos fere septingentos exula-
verant, Palmerius.

☉ Sac. XV. à 1400. ad 1500. ☉

Georg. Trapezunt; Volleranus, Ful-
gofius, Polydorus Virgilius, Leo Baptista
Albertus, Rodolphus, Agricola, Robertus
Vulturius, Pomponius Lætus, Jovia-
nus Pontanus, Hermolaus Barbarus, An-
gelus Politian. Cœl: Rhodiginus, Alexan-
der ab Alexandro Philol:

Poggius Florent, Laurentius Valla, Caf-
parinus Bergom: Gaza, Perottus, Theo-
dorus Lascaris, Joann. de Janua, Quin-
tianus Sara, Ambrosius Calepinus, Mario-
us Nizolius Grammat:

☉ Sacul. XVI. à 1500. ad 1600. ☉

Lazius, Petrus Crinitus, Beroaldus
Lemovicenf. Budæus, Valerianus, Turne-
bus, Dalecampius, Cyraldus, Victorius,
Goropius, Erasmus, Natalis Comes, Ma-
nutii tres, Fulvius, Ursinus, Jul: Cæsar,
Sca-

Scaliger, Faber, Ciacconius, Sigonius,
Gesnerus, Vignereus, Mazonius, Philol.
Demetrius Chalcondilas Græcus, Ze-
nobijs Acciaïolus, Despauterius, Varrhi-
us, Doletus, Clenardus, Alvarus Gramm.

*Hoc tandem a vo reviviscere coepit lingua
Latina.*

☉☉ *Sæc. XVII. à 1600 ad 1700.* ☉☉

Lipsius, Goltzius, Calaubonus, Scaliger
fil. Jacobus Pontanus, Raderus, Panciro-
lus, Sirmondus, Gietferus, Emmius, Ma-
julus, Bertius, Keckermannus, Schottus,
Salmasius, Bulengerius, Scioppius Gerar-
dus, Joan. Vossius, Dionys. Patav. Cerdæ,
Abrahamus, Octav. Ferrari: Montchalus,
Leo Allatius, Donatus, Joan. Baptista Fer-
rari: Nardin: Du Fresne, Huetius, Philol.
Sanctius Brocens, Vossius, Monetus, Golijs,
Scioppius, Menagius, Gaudinus, Gramm.
Galli & Angli Patriæ linguæ expolien-
dæ dant operam.

Nunquam solertiùs & feliciùs antiqui-
tas illustrata est.

SERIES UNDECIMA.

Nova inventa & artifices nobiles à
Christo nato ad 1698.

☉☉ *Sæculum I. à 1. ad 100.* ☉☉

The

Theriaca ab Andromacho Cretenfi inventa.

Vitri flexilis temperamentum Tiberio Principe excogitatum, sed ejusdem jussu tota cum artifice officina abolita, ne pretium æris, argenti, & auri metallis detraberetur. *Plin.*

Quinquennalia certamina Romæ celebrata in Neronis Principatu, in his ut cætera mittantur, poëta victor æneo vase & coronâ donabatur, ut liquet ex nummo apud Tristandum.

Ludi Capitolini sub Domitiano 85.

☉ ☉ *Sæculum II. à 200. ad 300.* ☉ ☉

Quanti hoc ævo forent nobiles artes colligere licet ex eo, quod Dio narrat de Hadriano in vita ejus.

Hadrianus celebres quosdam & excellentes artifices, quos æquare non poterat, subvertit, alios ceu studiorum & artium æmulos interfecit, cupiens nimirum omnes in quacunq; arte & disciplina superare.

☉ ☉ *Sæcul. III. à 200. ad 300.* ☉ ☉

Artes omnes bellis ubique terrarum sævientibus languent.

☉ ☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉ ☉

Magnus Constantinus primus vexilla novat Signo Crucis,

Indi

Indictiones institutæ abrogatis Olympiadibus 312. sive 313.

Aureus numerus excogitatur an. 325.

Auræ coronæ primus inter Cæsares utitur Constantinus post Imperij sedem Constantinopolim translata.

Venatio accipitrum inter Romanos vel Constantini vel Theodosii senioris ævo initium habuisse videtur. *Vossius.*

Flavius Dexter primus annos numerat à Christo nato in fine sæculi.

☉ Sacul. V. à 400. ad 500. ☉

Ratio glutinis Athenis inventa, Arcadio Principe, per Philistium, cui, quòd reipublicæ plurimum profuisset, statua posita est.

Gothi ubi semel Italiã positi, cum omnia in armis ponerent, nobiles ab ea artes eliminãrunt, quamvis eas alere Theodoricus Rex, teste Cassiodoro, conaretur.

Amalasynta Theodorici filia post mortem Patris Amalarici filij tutrix frustra Gothos suos ad litterarum & artium nobilium studium pellicere conata est.

☉ Sacul. VI à 500. ad 600. ☉

Specula ænea uistoria Proeli inventũ 514.

Horologium machinale his, quibus utimur, haud abfimile, primũ à Boëtio in turri Ticin. ad inventũ aliqui suspicantur.

Serici ex bombycum ovis conficiendi

Q9

ratio

ratio innotescit per Monachos ex India
appulso 557.

M. Aurelius Cassiodorus horologia mi-
ræ artis, & lucernas semper ardentes ha-
buisse traditur.

☉☉ *Sac. VII. à 600. ad 700.* ☉☉

Ignis Græcus Gallinici inventum.

Sabinianus Papa horas diei tintinnabu-
li sonitu primus distinguit.

Mahomete à Mecha fugiente an: 622.
incipit Hegira, hoc est annorum lunari-
um apud Arabes supputatio, ab ea fugâ.

Æra Isdegerdis ab ejus obitu 632.

S. Eligius antequam Noviomensi insulâ
donaretur, aurifaber per Galliam celebris
fuit. Extat adhuc ejusdem opus, nobile
Mausolæum S. Martini Turonen: Episcopi.

☉☉ *Sac. VIII. à 700. ad 800.* ☉☉

Putant aliqui hoc sæculo inductas se re-
as equorum soleas, quamvis Fabretus in
Syntagmate ad Columnâ Trajani id negat.

Constantinus Copronymus Pipino regi
organa, in Galliis non ante visa, dono mittit
an. 757. Sigebertus.

Zacharias Hierosolymitani Regis lega-
tus Carolo M. S. Sepulchri, Calvaria &
Olivetis claves cum vexillo defert 800. Egi-
warto. invita.

☉☉ *Sæculum IX. à 800. ad 900.* ☉☉

Legati Persarum Regis Carolo Magno
plane.

planetarium horologium affabrè admodum constructum ferunt, quod ab Eginartha in ejus vita describitur.

Ufus cognominum scribendorum apud Arabes cæptus, inde traductus ad Hispanos, ac denique ad Francos, Italosque. *Henschenius tom. 7. Maij pag. 793.*

Viguerat in Italia cognominum usus, qui à Longobardis sublatus, magno historiæ damno, quæ inde facta fuerat obscurior, XI. tandem sæculo restitui cæpit.

☉☉ *Sæculum X. à 900. ad 1000.* ☉☉

Primordia feudorum, ut vocantur sub Carolo Simplici in Francia & in Germania sub Conrado I.

Hastiludia sive ut vulgus appellat, torneamenta primùm usurpata ab Henrico Aucupe an: 938.

Gentilitia familiarum insignia occasione dictorum ludorum primò fixa & certa.

Typographiam hoc sæculo primò à se inventam Sinæ glorientur.

AGereberto Monacho, qui postea Silvester II. horologium Magdeburgense constructum est, in quo conspicua erat stella Polaris.

☉☉ *Secul. XI. à 1000. ad 1100.* ☉☉

Exolescente extremi iudicii metu, quo multi deterriti, tanquam in fine sæculi XI. instantis, omnia neglexerant, artes iterum coluntur.

Notæ

Notæ Musicæ ut, re, mi, fa, sol, la, à Quiddone Aretino Card. excogitata. Sacchari cocturam, Cassiæ fistularis, Rhabarbari Mirabolani & Tamarindæ usum medicina docet Avicennæ.

Desiderius Ab. Casin. vocatis ex Græcia peritissimis, ut ea ferebant tempora, artificibus, curat artes nobiles in Italia restitui, Ostiensis.

☉ ☉ *Sæcul. XII. à 1100. ad 1200.* ☉ ☉

Bombycinæ vestes captivatis Græcis artificibus orbi occiduo innotescunt, agente Roderico Siculo.

Caroccium præcipuum olim apud Italos in bello vexillum, à curru cui imponit solebat, appellatum, hoc sæculo ab Archiepiscopo Mediolanensi Heriberto inventum putant aliqui, sed ejus usus videtur multis antiquior.

Vino excoqui cæpère cadavera, ut ossa possent à carnibus facilius separari, vetuit id postea sequenti sæculo Bonifacius VIII.

Triboccus, militaris machina celebris olim, apud Germanos primò apparuit in expeditione Thuringica sub Othone IV. Genebrardus.

☉ ☉ *Sæc. XIII. à 1200. ad 1300.* ☉ ☉

Insigne tentorij inventum ad Fridericum Imperat: à Sultano missum, in quo solis & Lunæ imagines artificii motu cursum suum cer-

certis spatiis peragebant, & diei noctisque horas designabant.

Conradus Shirensis Chronologus, ex Mabillonio, in Germanico Itinerario, aliorumque suspitione, aliquem optici tubi usum habuisse videtur.

Conspicilia ad oculorum laborantium subsidium, vel inventa, vel ostensa ab Alexandro Spina Dominicano.

Qui id veterum inventum ex Plauto putant, falluntur.

☉☉ *Sac. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉☉

Utilissimum acús nauticæ inventum per Flavium Gioiam Amalphitanum 1303. Vossius, Labæus & alij qui Melphim ab Amalphi non distinguunt, Ioannem Goiam vel Giram Melphensem appellant, sed iis qui accuratius indagârunt distinguendus videtur.

Æra in Aragoniâ abrogatâ, inductâ à Christo numeratione 1358. ut mox in Castella 1383. in Lusitania 1415.

Bombardas & pulverem nitratum Bertholdus Niger Germanus invenit an. 1380.

☉☉ *Sac. XV. à 1400. ad 1500.* ☉☉

Artem per æra cælata multiplicandi imagines invenit sub initium sæculi Thomas Finiguerra aurifex Florentinus, quem imitatus est Baccius Baldinus, sed utrumque superavit Antonius Pallajolus.

Typographia inventa Argentinae 1440

à Joanne Guttenbergio, seu ut alii malunt
Moguntia à Joanne Faustio 1452.

Culi sunt primùm Augustinus de Civitate
Dei S. Lactantius Firmian. *sic multi scribunt.*

Typographi inter primos florêrunt: Zelt-
lius, Jenson, Amerbachius, Frobenius, Opor-
rinus, Wecheli, Jodoc. Badius.

Petrus Navarrus cuniculos nitrato pul-
vere primus replet sæculo 15. in finem in-
clinante.

☉☉ Sec. XVI. à 1500 ad 1600. ☉☉

Navigatio circum orbem terrarum pri-
mò facta an. 1519. NAVI VICTORIA, cui præ-
erat Ferdinandus Magellanus Lusitanus,
eoque mortuo navem reduxit Joannes Se-
bastianus Ganutus Cantaber an. 1522. *Ofert.*

Ejusdem navigationis gloriam hoc eodem
sæculo tuê. e alii tres, duo Angli Franciscus
Dracus, Thomas Candiscus, & unus Bata-
vus Oliverius Vandemort.

Orichalchum factitium excogitatur. Itê
Aquæ fortes ut appellant inventæ.

Reperta Cupella seu vasculum ex osse bu-
bulo ad auri & argenti purgationem.

Florent typographi insignes, Manutii
tres, Plantini, & tres Stephani.

☉☉ Sec. XVII. à 1600 ad 1700. ☉☉

Telescopium sub initium sæculi inventum
à Galilæo, qui Veneto Senatui primus
ostendit.

Macu-

Maculae in sole deprehensae an. 1611. à Scheinero. Videatur Rosa Ursina.

Circulatio sanguinis asserta ab Harvæo.

Magno Nauticae rei commodo Angli aquam è salsa dulcem facere coepere artificio caeteris gentibus adhuc ignoto.

Acustica tuba ad vocis propagationem inventa.

Typographi insignes Blaen, Jansonius, Elzevirii, Regia Parisiis praela nobilissima.

SERIES DUODECIMA.

Urbium natales, architecturae opera illustria à Christo nato ad an.

1698.

••• Saeculum I. à 1. ad 100. •••

Caesarea Philippi ad fontes Jordanis condita an 12.

Colonia Agrippina Germanici, Caesaris opus 15.

Ratisbona olim Imbriopolis 32.

Portus Romanus ad Ostia Tyberis, Claudio Caesare 42.

Fossa Corbulonis inter Rhenum & Mosam, 47. Canalis est à Rheno derivatus per Corbulonem spatio 23. M. Pass. Mosa congregiendi ad Crimpum pagum.

Augu-

Augustus moriens gloriatur se Romanam lateritiā invenisse & marmoreā relinquere.

Vespasianus Conditor templi Pacis Romæ. Caligula & Claudius novos ductus Anienis condiderunt.

☉ *Sæcul. II. à 100. ad 200.* ☉

Trajanopolis altera in Phrygia, & altera in Thracia sub Trajano.

Hadrianus instaurat Hierusalem & de suo nomine Æliam appellat.

Ponte planè admirando Trajanus Danubium jungit, cujus adhuc manent nomen & vestigia.

Murus dividens Scotiam à reliqua Britannia per 80000. passus ab Hadriano ductus.

Hadriani apud Tiburtes villa cujus adhuc rudera sunt admirationi, in ea provinciarum & locorum celeberrima nomina inscripserat, veluti Lyceum, Academiam, Canopum, Poëcilen, Tempe. *Spartianus in vita.*

Apollodorus Pontis per Trajanum Danubio impositi architectus, Trajanus Romam plurimis & pulcherrimis ædificiis ornavit, cumq; studiosius ubique nomen suum inscriberet dictus, est *Herba Parietaria.*

Sepulchro Hadriani superba moles imposita ab Antonino Pio.

Hadrianus Imperator venustissimè pinxit, atque etiam imagines è cera & creta elaboravit. *Dio in vita.*

M. Au.

Architectura opera illustria 465

M. Aurelii Statua equestris in Capitolio posita, magni artificis opus, indicat florentissimam hoc ævo Statuariam.

☉ *Sæcul. III. à 200. ad 300.* ☉

Brandenburgum in Germania à Brenno positum an: 211.

Sicambria quæ nunc Buda Hungarorum dicitur, conditur an: 234.

Philippopolis à Philippis Imperatoribus.

Bosra in Arabia ab eisdem instaurata 245.

Firmus Tyrann: domum è quadratis vitris bitumine & alijs medicamentis insertis habuisse scribitur à Vopisco.

Aurelia in Gallia ab Aureliano 273.

Severi vallum inter Scotiam & reliquam Britanniam 207. à Bedotria ad Glottæ æstuarium per 132. M. Pass. ubi antea Agricola provinciam finire decreverat. *Buchan.*

Aurelianus Romam muris validioribus & amplioribus munit, scribunt aliqui ad ambitum 50. miliarium complexos esse, sed meliore iudicio aliorum, errare censendū sunt.

☉ *Sæcul. IV. à 300. ad 400.* ☉

Byzantium à Severo excisum à Constantino Magno instauratur, ac nova Roma & Constantinopolis dicitur.

Basilea sub Valentiniano II. ex Augustæ Rauracorum reliquiis 374.

Templum Antiochenum nobilissimum,
Domi.

466

Urbium natales,

Dominica aurea dictum anno 328. inchoatum 341. dedicatum.

Post Crucem Constantino exhibitam in caelo, templa in Crucis formam aedificata cepta.

Ex D Hieronymo constat aedificia huius saeculi auro opulenta fuisse, sed non tam solida, uti nunc habentur.

Constantinus Byzantium immigrans, nobiliores orbis pictores & Statuarios & architectos secum trahit.

☉ *Secul. V. à 400. ad 500.* ☉

Ferraria à Vico Ferraiola & fossa quae in Padusam ducebat, ubi forum Arij, mœnibus cingi cepta 413.

Venetæ regionis incolæ, Attilâ Gallicam Cisalpinam impunè vastante, in paludes Asiatici Sinus confugientes, nobilissimæ urbis Venetorum fundamenta locant 452.

Aëtii iussu tertius è Cespite murus excitatur ad excludendos Scotos Pictosque à reliqua Britannia, *Leslaw.*

☉ *Secul. VI. à 500. ad 600.* ☉

Antiochia à Justiniano instaurata Theopolis appellatur 529.

Gnesna in Polonia à Lecho Croata condita 550.

Victoria civitas in Hispania à Leovigildo 580.

Ferra

Architectura opera illustra 467

Ferraria munita à Smaragdo ex archo 585.
Theodelapius Dux sub initium sæculi
ponte simul & aquæ ductu planè mirabili
Spoleti duos montes jungit. *Campillus*
Histor. Spolet.

Templum S. Sophiæ Constantinopoli
celeberrimum Justinianus erigit, eique tre-
centa sexaginta quinque Suburbia pro do-
te assignat, ac mille Clericos constituit,
qui rem divinam in ea faciant.

Theodoricus mœnium Romanorum par-
tes ex crustis marmoris, & silice instau-
rat, post deformationem autem à Narsete,
à Belisario, & demum à Totila per incen-
dium inductam, è tophis, cæmentis, late-
ribus & lapidibus mixtis reparata sunt mæ-
nia Romana.

Architectura Gothica à Gothis inventa,
veteri neque soliditate neque elegantia
comparanda.

☉ *Sæcul. VII. à 600. ad 700.* ☉

Herbipolis ædificata in Franconia 606.
Urbs Sangallensis in Helvetiis conditur
Ferraria amplificata à Rom. Pont. Vi-
taliano 657.

Ferraria in oppositam Padi ripam trans-
lata 673.

Pampilona per regem Bambam 674.

Praga in Bohemia incipit ædificari 686,
& Cracovia in Polonia,

Tem-

Templum ea ætate nobilissimum, nunc vix mediocribus comparandum D. Joanni Baptistæ à Theodolinda Longobardorum Regina Modoetiæ ponitur.

☉ *Sæcul. VIII. à 700. ad 800.* ☉

Ovetensis civitas in Hispania 760.

Viterbium à Luitprando Longobardorum Rege vel ædificatur, vel saltem manibus cingitur.

Cassinense Monasterium à Petronace 720. cæptum instaurari, ad eam amplitudinē & opes excrescit quibus postea floruit.

Pons super Rhenum Caroli Magni decennale opus.

Templum Dñi Petri in cælo aureo à Luitprando Tirini conditum & donariis opulentissimis auctum, in quo D. Augustini corpus collocavit.

Carolo Magno regnante visa est architectura reflorescere, & eum ædificandi modum tenere, quem Gallieno Imperante Architecti usurpabant.

Hadrianus I. Confessionem ut vocant D. Petri totam solido auro, altare autem illi impositum & parietes dextra, lævaque argento contexit.

☉ *Sæcul. IX. à 800. ad 900.* ☉

Dresda ad Albin 808 Aquilgranum 809 per Carolum Magnum conditæ.

Florentia per eundem instauratur, opu præ;

Architectura opera illustra 469

præcipuè urgente Achai Scotorum Regis fratre *Leslans*.

Alphonfus III. Magnus, Compostellæ num D. Jacobi templum ingentibus sumptibus ædificat 882. Zamora in Hispania ab eodem condita 850.

Urbs Leonina appendix Romæ à Leone IV. condita. Non minore ædificandi laude claruere, Leo III. Paschalis I.

Sæculum X. à 900. ad 1000. 900

Calecutum apud Indos initio sæculi à Saracenis.

Monachium Baviaræ Ducum Sedes sub Othone I. Magdeburgum rogante Æditha Imperatrice 950. Hala in Saxonia 981. Cairum prope veterem Memphim à Johar Saraceno 968. ædificantur.

Nonantulæ & Farsæ monasteriis nihil hoc sæculo in Italia magnificentius.

Celeberrimum S. Marci templum Venetiis inclinante sæculo plurimum è Græcia architectorum operâ inchoatur.

Sæcul. XI. à 1000. ad 1100. 1000

Troja in Apuliâ à Balagno seu Bolano Græco ædificatur 1022.

Schaphusiana urbs apud Helvetios conditur 1053.

Florentiæ templum S. Miniatis in monte 1010. Lucæ templum S. Martini 1061. ædificatur.

R r

Sæc.

470 *Urbium Natales,*

☉ *Sacul. XII. à 1100. ad 1200.* ☉

Galitium in Lusitania 1127. Rostochium 1145. Berlinum 1142. Alexandria à Palea dicta 1168.

Mediolanum, Cremona, Placentia ab Ænobarbo excisæ brevi felicius resurgunt 1168. Berna & Friburgium 1180.

Templum maximum B. V. Lutetiæ.

☉ *Sacul. XIII. à 1200. ad 1300.* ☉

Straubinga in Bavaria, Stockolmum in Suecia 1259. Bilbaum in Hispania 1300.

Templum Ambiani maximum Gallia, totius nitidissimum 1220. circiter inchoatur, 1270. absolvitur. *Gallia Christiana.*

Pons Londinensis mirabilis sub Joanne Angliæ Rege.

Turris Cremonensis Italicarum maxima perficitur à Guelphis 1290.

☉ *Sac. XIV. à 1300. ad 1400.* ☉

Navale Venetum toti Europæ admirabile 1304. inchoatur.

Mexicum urbs Americae septentrionalis maxima 1322.

Lymlia & Pons oblivionis Hispaniensium celeberrimus à Petro Lusitano conditur.

Ulmae templum totius Germaniæ maximum coeptum ædificari an. 1377. perfectum est post annos 100.

Anno 1386. templum Cathedrale Mediolanen,

lanensium, quo nihil habet Gotica archite-
ctura nobilius, sed post immensos planè
sumptus nondum absolutum.

☉ *Sac. XV. à 1400. ad 1500.* ☉

Templum Cathedrale Hispalense mag-
nificentissimum nobilissimi Capituli sump-
tibus ædificari ceptum an: 1401.

Florentini egregiis operibus urbem su-
am ornant, hinc illi speciosum cognomentū
datum *Florentia Pulchra*.

Florentiæ S. Mariæ de flore Tholus pri-
mus erigitur an: 1446.

Carthusia Ticinensis à Galeatio Sfortia
magnificentissimè condita.

☉ *Sac. XVI. à 1500 ad 1600.* ☉

Lima in Peruvia 1535, à Plazaro Ane-
burgum in Misnia 1561.

Romæ in Vaticano Basilica D. Petri sump-
tibus 48. millionum extructa & vix dum
adhuc absoluta.

Agra Mogolensis imperij Metropolis à
Rege Acabar & Palma nova à Venetis con-
duntur 1595.

Venetis absolvuntur aræ Marcianæ
porticus, quibus nil perfectius habere dici-
tur architectura.

Ibidem Pons Rivi alti marmoreus operis
mirabilis.

Templum & monasterium D. Laurentij
in Escuriali à Philippo II, conditur.

Sa-

472 *Vrbium natales, & architectura*

Sacellum materiâ & opere spectando Florentiæ, in quo magnorum Ducum sepulchra.

☉ Sac. XVII. à 1600. ad 1698. ☉

Arx Casalensis in Italia, Philippoburgum in Germania excitantur.

Herbipolis unâ cum arce Mariæburgo ornatur & munitur à Philippo Archiepisc. Mogunt. & Herbip. Episc.

Fossa seu Canalis inter Arcem & Cyarumnam per Ludovicum XIV Galliæ Regem.

Celebratur invalidorum militum ædes Parisiis, Hospitium pauperum Genæv, D. Pauli templum Londini, Prætorium vulgò *Stathuis* Amstelodami. Vestaliæ immensis sumptibus à Ludovico XIV. ad regias delicias conditæ.

Parisiis fusa est statua Ludovici XIV. ex ære 80000. pondo ad Regis gloriam monumentum perpetuum.

Viennæ ex marmore Pyramis magnifica erecta ab Augustissimo Leopoldo altitudine 66. pedum in honorem

SS. Trinitatis.

F I N I S.

Typegraphicos errores qui intervenerunt & oculos Correctoris fugerunt, benevolus Lector facile excusabit & emendabit.

